استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷
ابزارهای مالی: افشا

سازمان حسابرسی

فهرست مندرجات

	از بند
هدف	۱
دامنه کاربرد	۳
طبقات ابزارهای مالی و سطح افشا	۶
اهمیت ابزارهای مالی برای وضعیت و عملکرد مالی	۷
صورت وضعیت مالی	۸
طبقات داراییهای مالی و بدهیهای مالی	۸
داراییهای مالی یا بدهیهای مالی اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره	۹
سرمایه‌گذاری در ابزارهای مالکانه اختصاص‌یافته به ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع	۱۱الف
تجدید طبقه‌بندی	۱۲ب
تهاتر داراییهای مالی و بدهیهای مالی	۱۳الف
وثیقه	۱۴
حساب ذخیره بابت زیانهای اعتباری	۱۶
ابزارهای مالی مرکب دارای ابزارهای مشتقه تعبیه‌شده متعدد	۱۷
نکول و نقض	۱۸
صورت سود و زیان جامع	**۲۰**
اقلام درآمد، هزینه، سود یا زیان	۲۰
سایر موارد افشا	**۲۱**
رویه‌های حسابداری	۲۱
حسابداری مصون‌سازی	۲۱الف
ارزش منصفانه	۲۵
ماهیت و میزان ریسکهای ناشی از ابزارهای مالی	**۳۱**
افشاهای کیفی	**۳۳**
افشاهای کمّی	**۳۴**
ریسک اعتباری	۳۵الف
ریسک نقدینگی	۳۹
ریسک بازار	۴۰
انتقال داراییهای مالی	۴۲الف
داراییهای مالی انتقال‌یافته‌ای که به طور کامل قطع شناخت نمی‌شوند	۴۲ت
داراییهای مالی انتقال‌یافته‌ای که به طور کامل قطع شناخت می‌شوند	۴۲ث
اطلاعات تکمیلی	۴۲ح
بکارگیری اولیه استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹	۴۲خ
تاریخ اجرا و گذار	۴۳
کنارگذاری استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۰	۴۵
پیوستها	
الف اصطلاحات تعریف شده	
ب رهنمود بکارگیری	

سازمان حسابرسی

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷

ابزارهای مالی: افشا

هدف

۱. هدف این استاندارد، الزام واحدهای تجاری به افشای اطلاعات در صورتهای مالی است تا استفاده‌کنندگان بتوانند موارد زیر را ارزیابی کنند:
الف. اهمیت ابزارهای مالی برای وضعیت و عملکرد مالی واحد تجاری؛ و
ب. ماهیت و میزان ریسکهای ناشی از ابزارهای مالی که واحد تجاری طی دوره و در پایان دوره گزارشگری در معرض آنها قرار دارد و نحوه مدیریت این ریسکها توسط واحد تجاری.

۲. اصول مندرج در این استاندارد، مکمل اصول شناخت، اندازه‌گیری و ارائه داراییهای مالی و بدهیهای مالی طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ **ابزارهای مالی: ارائه** و استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ **ابزارهای مالی** است.

دامنه کاربرد

۳. این استاندارد باید توسط تمام واحدهای تجاری، برای انواع ابزارهای مالی به جز موارد زیر، بکار گرفته شود:
الف. منافع در واحدهای تجاری فرعی، واحدهای تجاری وابسته یا مشارکتهای خاص که حسابداری آنها طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۰ **صورتهای مالی تلفیقی**، استاندارد بین‌المللی حسابداری ۲۷ **صورتهای مالی جداگانه** یا استاندارد بین‌المللی حسابداری ۲۸ **سرمایه گذاری در واحدهای تجاری وابسته و مشارکتهای خاص** انجام می‌گیرد. با وجود این، در برخی موارد، استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۰، استاندارد بین‌المللی حسابداری ۲۷ یا استاندارد بین‌المللی حسابداری ۲۸، واحد تجاری را ملزم یا مجاز می‌کند که حسابداری منافع در واحدهای تجاری فرعی، واحدهای تجاری وابسته یا مشارکتهای خاص را طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ انجام دهد؛ در چنین مواردی، واحدهای تجاری باید الزامات این استاندارد را بکار گیرند و برای ابزارهایی که به ارزش منصفانه اندازه‌گیری می‌شوند، الزامات استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۳ **اندازه‌گیری ارزش منصفانه** را رعایت کنند. همچنین، واحدهای تجاری باید این استاندارد را برای تمام ابزارهای مشتقه وابسته به منافع در واحدهای تجاری فرعی، واحدهای تجاری وابسته یا مشارکتهای خاص بکار گیرند مگر اینکه ابزار مشتقه، تعریف ابزار مالکانه طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ را احراز کند.
ب. حقوق و تعهدات کارفرمایان، ناشی از طرحهای مزایای کارکنان، که استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱۹ **مزایای کارکنان** در مورد آنها کاربرد دارد.
پ. [حذف شد]
ت. قراردادهای بیمه طبق تعریف استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ **قراردادهای بیمه**. با این وجود ، این استاندارد در صورتی برای ابزارهای مشتقه تعبیه‌شده در قراردادهای بیمه کاربرد دارد که استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ واحد تجاری را ملزم کرده باشد آنها را جداگانه در نظر بگیرد. افزون بر این، در صورتی که ناشر، استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را برای شناخت و اندازه‌گیری **قراردادهای تضمین مالی** بکارگیرد، باید الزامات این استاندارد را برای آن قراردادها رعایت کند، اما چنانچه ناشر طبق بند ۴(ت) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی۴، استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ را برای شناخت و اندازه‌گیری آنها انتخاب کند، باید استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ را بکار گیرد.
ث. ابزارهای مالی، قراردادها و تعهدات مربوط به معاملات پرداخت مبتنی بر سهام که استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۲ **پرداخت مبتنی بر سهام** در مورد آنها کاربرد دارد، مگر اینکه این استاندارد برای قراردادهایی که در دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ قرار می‌گیرند، بکار گرفته شود.
ج. ابزارهایی که طبق بندهای ۱۶الف و ۱۶ب یا بندهای ۱۶پ و ۱۶ت استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲، باید به عنوان ابزارهای مالکانه طبقه‌بندی شوند.

۴. این استاندارد برای ابزارهای مالی شناسایی‌شده و شناسایی‌نشده کاربرد دارد. ابزارهای مالی شناسایی‌شده، شامل داراییهای مالی و بدهیهای مالی است که در دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ قرار می‌گیرد. ابزارهای مالی شناسایی‌نشده، شامل برخی ابزارهای مالی است که اگرچه خارج از دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ هستند، اما در دامنه کاربرد این استاندارد قرار می‌گیرند.

۵. این استاندارد، در مورد قراردادهای خرید یا فروش اقلام غیرمالی که در دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ قرار می‌گیرند، کاربرد دارد.

۱۵الف. الزامات افشای ریسک اعتباری در بندهای ۳۵الف تا ۳۵ژ، برای حقوقی کاربرد دارد که استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۵ **درآمد عملیاتی حاصل از قرارداد با مشتریان** تصریح می‌کند برای مقاصد شناسایی سودها یا زیانهای کاهش ارزش، طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ به حساب منظور شوند. هرگونه ارجاع به داراییهای مالی یا ابزارهای مالی در این بندها، باید حقوق مزبور را دربرگیرد، مگر اینکه روش دیگری تعیین شده باشد.

طبقات ابزارهای مالی و سطح افشا

۶. در مواردی که این استاندارد، افشا برحسب طبقه ابزارهای مالی را الزامی می‌کند، واحد تجاری باید ابزارهای مالی را در طبقاتی که متناسب با ماهیت اطلاعات افشاشده است و ویژگیهای آن ابزارهای مالی را مدنظر قرار می‌دهد، گروه‌بندی کند. واحد تجاری باید اطلاعات کافی ارائه کند تا امکان تطبیق با اقلام اصلی ارائه‌شده در صورت وضعیت مالی فراهم شود.

اهمیت ابزارهای مالی برای وضعیت و عملکرد مالی

۷. واحد تجاری باید اطلاعاتی افشا کند که استفاده‌کنندگان صورتهای مالی بتوانند اهمیت ابزارهای مالی برای وضعیت و عملکرد مالی واحد تجاری را ارزیابی کنند.

صورت وضعیت مالی

طبقات داراییهای مالی و بدهیهای مالی

۸. مبالغ دفتری هر یک از طبقات زیر که در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ معین شده است، باید در صورت وضعیت مالی یا در یادداشتهای توضیحی افشا شود:

الف. داراییهای مالی اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره به تفکیک (۱) داراییهای مالی که در زمان شناخت اولیه یا در زمان اندازه‌گیری بعدی طبق بند ۶.۷.۱ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، به طبقه ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اختصاص یافته‌اند و (۲) داراییهای مالی که طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، الزاماً به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اندازه‌گیری شده‌اند.

ب تات. [حذف شد]

ث. بدهیهای مالی اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره به تفکیک (۱) بدهیهایی که در زمان شناخت اولیه یا در زمان اندازه‌گیری بعدی طبق بند ۶.۷.۱ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، به طبقه ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اختصاص یافته‌اند و (۲) بدهیهای مالی که تعریف نگهداری‌شده برای مبادله را طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ احراز کرده‌اند.

ج. داراییهای مالی اندازه‌گیری‌شده به بهای مستهلک‌شده.

چ. بدهیهای مالی اندازه‌گیری‌شده به بهای مستهلک‌شده.

ح. داراییهای مالی اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع به تفکیک (۱) داراییهای مالی که طبق بند ۴.۱.۲الف استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، به ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع اندازه‌گیری شده‌اند و (۲) سرمایه‌گذاری در ابزارهای مالکانه‌ای که در زمان شناخت اولیه، طبق بند ۵.۷.۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ به طبقه اندازه‌گیری‌شده ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع اختصاص یافته‌اند.

داراییهای مالی یا بدهیهای مالی اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره

۹. اگر واحد تجاری، یک دارایی مالی (یا گروهی از داراییهای مالی) را به طبقه اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اختصاص دهد، که در غیر این صورت به ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع یا به بهای مستهلک‌شده اندازه‌گیری می‌شد، باید موارد زیر را افشا نماید:

الف. حداکثر میزان آسیب‌پذیری از **ریسک اعتباری** دارایی مالی (یا گروهی از داراییهای مالی) در پایان دوره گزارشگری (به بند ۳۶(الف) مراجعه شود).

ب. مبلغی که به میزان آن، ابزار مشتقه اعتباری مربوط یا ابزارهای مشابه، حداکثر آسیب‌پذیری از ریسک اعتباری را کاهش می‌دهد (به بند ۳۶(ب) مراجعه شود).

پ. میزان تغییر در ارزش منصفانه دارایی مالی (یا گروهی از داراییهای مالی)، طی دوره و بطور انباشته، که قابل انتساب به تغییر در ریسک اعتباری دارایی مالی است و به یکی از روشهای زیر تعیین می‌شود:

۱. به‌عنوان میزان تغییر در ارزش منصفانه که قابل انتساب به تغییر شرایط بازار، که موجب ایجاد **ریسک بازار** می‌شود، نمی‌باشد؛ یا

۲. استفاده از روشی جایگزین که واحد تجاری معتقد است میزان تغییر در ارزش منصفانه قابل انتساب به تغییر در ریسک اعتباری دارایی را بطور صادقانه بیان می‌کند.

تغییر شرایط بازار که منجر به ریسک بازار می‌شود، شامل تغییر در نرخ بهره اسمی (مبنا)، قیمت کالا، نرخ مبادله ارز یا شاخص قیمتها یا نرخها می‌باشد.

ت. میزان تغییر در ارزش منصفانه هر گونه ابزار مشتقه اعتباری مربوط یا ابزارهای مشابه طی دوره و بطور انباشته از زمان اختصاص دارایی مالی.

۱۰. اگر واحد تجاری، طبق بند ۴.۲.۲ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، بدهی مالی را به طبقه ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اختصاص دهد و ملزم به ارائه آثار تغییر در ریسک اعتباری آن بدهی در سایر اقلام سود و زیان جامع شود (به بند ۵.۷.۷ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود)، باید موارد زیر را افشا کند:

الف. میزان تغییر انباشته در ارزش منصفانه بدهی مالی که قابل انتساب به تغییرات ریسک اعتباری بدهی مزبور است (برای کسب رهنمود بیشتر در خصوص تعیین آثار تغییر در ریسک اعتباری بدهی، به بندهای ب۵.۷.۱۳ تا ب۵.۷.۲۰ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود).

ب. تفاوت بین مبلغ دفتری بدهی مالی و مبلغی که واحد تجاری بطور قراردادی ملزم است در تاریخ سررسید آن را به دارنده پرداخت کند.

پ. هر گونه انتقال سود یا زیان انباشته در حقوق مالکانه طی دوره شامل دلیل این انتقالها.

ت. اگر بدهی طی دوره قطع شناخت شود، مبلغ (در صورت وجود) ارائه‌شده در سایر اقلام سود و زیان جامع که در زمان قطع شناخت، تحقق یافته است.

۱۰الف. اگر واحد تجاری یک بدهی مالی را طبق بند ۴.۲.۲ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اختصاص داده باشد و ملزم به ارائه تمام تغییرات ارزش منصفانه آن بدهی (شامل آثار تغییر در ریسک اعتباری آن بدهی) در سود یا زیان دوره باشد (به بندهای ۵.۷.۷ و ۵.۷.۸ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود)، باید موارد زیر را افشا کند:

الف. میزان تغییر، طی دوره و بطور انباشته، در ارزش منصفانه بدهی مالی که قابل انتساب به تغییرات ریسک اعتباری بدهی مزبور است (برای کسب رهنمود بیشتر در خصوص تعیین آثار تغییر در ریسک اعتباری بدهی، به بندهای ب۵.۷.۱۳ تا ب۵.۷.۲۰ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود)؛ و

ب. تفاوت بین مبلغ دفتری بدهی مالی و مبلغی که واحد تجاری بطور قراردادی ملزم است در تاریخ سررسید آن را به دارنده پرداخت کند.

۱۱. واحد تجاری همچنین باید موارد زیر را نیز افشا کند:

الف. توضیح تفصیلی درباره روشهای مورد استفاده برای رعایت الزامات مندرج در بندهای ۹(پ)، ۱۰(الف) و ۱۰الف(الف) و بند ۵.۷.۷(الف) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، شامل توضیحی درباره دلیل مناسب بودن آن روش.

ب. اگر واحد تجاری بر این باور باشد که افشای ارائه‌شده در صورت وضعیت مالی یا در یادداشتهای توضیحی به منظور رعایت الزامات مندرج در بندهای ۹(پ)، ۱۰(الف) یا ۱۰الف(الف) یا بند ۵.۷.۷(الف) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، تغییر در ارزش منصفانه دارایی مالی یا بدهی مالی قابل انتساب به تغییر در ریسک اعتباری آن را بطور صادقانه بیان نمی‌کند، دلایل این نتیجه‌گیری و عواملی که از نظر واحد تجاری مربوط است.

پ. توضیح تفصیلی درباره روش یا روشهای مورد استفاده برای تعیین اینکه ارائه آثار تغییرات ریسک اعتباری بدهی در سایر اقلام سود و زیان جامع، عدم تطابق حسابداری در سود یا زیان دوره ایجاد می‌کند یا آن را افزایش می‌دهد (به بندهای ۵.۷.۷ و ۵.۷.۸ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود). چنانچه واحد تجاری ملزم به ارائه آثار تغییرات ریسک اعتباری بدهی در سود یا زیان دوره باشد (به بند ۵.۷.۸ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود)، افشا باید شامل توضیح تفصیلی درباره رابطه اقتصادی توصیف‌شده در بند ب۵.۷.۶ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ باشد.

سرمایه‌گذاری در ابزارهای مالکانه اختصاص‌یافته به ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع

۱۱الف. اگر واحد تجاری، آن گونه که بند ۵.۷.۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مجاز کرده است، سرمایه‌گذاری در ابزارهای مالکانه را به طبقه اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع اختصاص دهد، باید موارد زیر را افشا کند:

الف. اینکه کدام یک از سرمایه‌گذاریها در ابزارهای مالکانه، به طبقه اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع، اختصاص یافته است.

ب. دلایل استفاده از این ارائه جایگزین.

پ. ارزش منصفانه هر یک از این سرمایه‌گذاریها در پایان دوره گزارشگری.

ت. سود تقسیمی شناسایی‌شده طی دوره، به تفکیک سود تقسیمی مربوط به سرمایه‌گذاریهای قطع شناخت‌شده طی دوره گزارشگری و سود تقسیمی مربوط به سرمایه‌گذاریهای نگهداری‌شده در پایان دوره گزارشگری.

ث. انتقال سود یا زیان انباشته در حقوق مالکانه طی دوره شامل دلیل این انتقالها.

۱۱ب. اگر واحد تجاری سرمایه‌گذاری در ابزارهای مالکانه اندازه‌گیری شده به ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع را طی دوره گزارشگری قطع شناخت کرده باشد، باید موارد زیر را افشا کند:

الف. دلایل واگذاری سرمایه‌گذاریها.

ب. ارزش منصفانه سرمایه‌گذاریها در تاریخ قطع شناخت.

پ. سود یا زیان انباشته در ارتباط با واگذاری.

تجدیدطبقه‌بندی

۱۲ تا ۱۲الف. [حذف شد]

۱۲ب. یک واحد تجاری که در دوره‌های گزارشگری جاری یا قبلی، داراییهای مالی را طبق بند ۴.۴.۱ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ تجدید طبقه‌بندی کرده است، برای هر رویداد تجدیدطبقه‌بندی واقع‌شده، باید موارد زیر را افشا کند:

الف. تاریخ تجدیدطبقه‌بندی.

ب. توضیح تفصیلی درباره تغییر در مدل تجاری و توصیف کیفی اثر آن بر صورتهای مالی واحد تجاری.

پ. مبلغ تجدیدطبقه‌بندی‌شده به هر طبقه یا از هر طبقه.

۱۲پ. برای هر دوره گزارشگری پس از تجدیدطبقه‌بندی تا زمان قطع شناخت، واحد تجاری باید برای داراییهای تجدیدطبقه‌بندی‌شده از طبقه اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره به طبقه اندازه‌گیری‌شده به بهای مستهلک‌شده یا طبقه اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع، موارد زیر را طبق بند ۴.۴.۱ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ افشا کند:

الف. نرخ بهره مؤثر تعیین‌شده در تاریخ تجدیدطبقه‌بندی؛ و

ب. درآمد بهره شناسایی‌شده.

۱۲ت. چنانچه واحد تجاری، از آخرین تاریخ گزارشگری سالانه، داراییهای مالی را از طبقه اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع به طبقه اندازه‌گیری‌شده به بهای مستهلک‌شده یا از طبقه اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره به طبقه اندازه‌گیری‌شده به بهای مستهلک‌شده یا به طبقه اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع تجدیدطبقه‌بندی کرده باشد، باید موارد زیر را افشا نماید:

الف. ارزش منصفانه داراییهای مالی در پایان دوره گزارشگری؛ و

ب. سود یا زیانی که اگر داراییهای مالی تجدیدطبقه‌بندی نشده بودند، طی دوره، در ارتباط با ارزش منصفانه در سود یا زیان دوره یا سایر اقلام سود و زیان جامع شناسایی می‌شد.

۱۳. [حذف شد]

تهاتر داراییهای مالی و بدهیهای مالی

۱۳الف. موارد افشای بندهای۱۳ب تا ۱۳ث، سایر الزامات افشای این استاندارد را تکمیل می‌کند و برای تمام ابزارهای مالی شناسایی‌شده که طبق بند ۴۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری۳۲ تهاتر می‌شوند، الزامی است. همچنین، این موارد افشا برای ابزارهای مالی شناسایی‌شده‌ای که مشمول توافق خالص‌سازی جامع قابل اعمال یا توافقی مشابه می‌شوند، صرف‌نظر از اینکه طبق بند ۴۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ تهاتر شده باشند یا خیر، کاربرد دارد.

۱۳ب. واحد تجاری باید اطلاعاتی افشا کند که برای استفاده‌کنندگان صورتهای مالی، امکان ارزیابی تأثیر یا تأثیر بالقوه توافقهای خالص‌سازی بر وضعیت مالی واحد تجاری را فراهم نماید. این افشا شامل تأثیر یا تأثیر بالقوه حقوق تهاتر مرتبط با داراییهای مالی شناسایی‌شده و بدهیهای مالی شناسایی‌شده واحد تجاری است که در دامنه کاربرد بند ۱۳الف قرار می‌گیرد.

۱۳پ. برای دستیابی به هدف مندرج در بند ۱۳ب، واحد تجاری باید در پایان دوره گزارشگری، اطلاعات کمّی زیر را برای داراییهای مالی شناسایی‌شده و بدهیهای مالی شناسایی‌شده‌ای که در دامنه کاربرد بند ۱۳الف قرار می‌گیرند، به تفکیک افشا کند:

الف. مبالغ ناخالص داراییهای مالی شناسایی‌شده و بدهیهای مالی شناسایی‌شده؛

ب. مبالغی که طبق معیارهای مندرج در بند ۴۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲، هنگام تعیین مبالغ خالص ارائه‌شده در صورت وضعیت مالی، تهاتر شده‌اند؛

پ. مبالغ خالص ارائه‌شده در صورت وضعیت مالی؛

ت. مبالغ مشمول توافق خالص‌سازی جامع قابل اعمال یا توافقی مشابه که به طریقی دیگر، مشمول بند ۱۳پ(ب) نمی‌شوند، شامل:
۱. مبالغ مربوط به ابزارهای مالی شناسایی شده‌ای که تمام یا برخی معیارهای تهاتر مندرج در بند ۴۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ را احراز نمی‌کنند؛ و
۲. مبالغ مربوط به وثیقه مالی (شامل وثیقه نقدی)؛ و

ث. مبلغ خالص پس از کسر مبالغ مندرج در (ت) از مبالغ مندرج در (پ) اشاره‌شده در بالا.

اطلاعات الزامی طبق این بند، باید به شکل جدول، بطور جداگانه برای داراییهای مالی و بدهیهای مالی ارائه شود؛ مگر اینکه شکل دیگری مناسب‌تر باشد.

۱۳ت. کل مبلغ افشاشده طبق بند ۱۳پ(ت) برای یک ابزار مالی، باید محدود به مبلغ مندرج در بند ۱۳پ(پ) برای آن ابزار مالی باشد.

۱۳ث. واحد تجاری باید به همراه افشای حقوق تهاتر مربوط به داراییهای مالی شناسایی‌شده و بدهیهای مالی شناسایی‌شده مشمول توافق خالص‌سازی جامع قابل اعمال و توافقهای مشابهی که طبق بند ۱۳پ(ت) افشا شده‌اند، توضیحی شامل ماهیت این حقوق، ارائه نماید.

۱۳ج. در صورتی که اطلاعات الزامی طبق بندهای ۱۳ب تا ۱۳ث، در بیش از یک یادداشت توضیحی افشا شود، واحد تجاری باید بین یادداشتها، عطف متقابل برقرار کند.

وثیقه

۱۴. واحد تجاری باید موارد زیر را افشا کند:

الف. مبلغ دفتری داراییهای مالی که به عنوان وثیقه بدهیها یا بدهیهای احتمالی در رهن قرار گرفته است، شامل مبالغ تجدیدطبقه‌بندی‌شده طبق بند ۳.۲.۲۳(الف) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹؛ و

ب. شرایط مربوط به وثیقه‌گذاری.

۱۵. زمانی که واحد تجاری وثیقه‌ای (از داراییهای مالی یا غیرمالی) در اختیار دارد و مجاز است که در صورت عدم نکول مالک وثیقه، آن را بفروشد یا مجدداً به رهن بگذارد، باید موارد زیر را افشا کند:

الف. ارزش منصفانه وثیقه نگهداری‌شده؛

ب. ارزش منصفانه هرگونه وثیقه فروش‌رفته یا مجدداً به رهن گذاشته‌شده و اینکه واحد تجاری متعهد به استرداد آن می‌باشد یا خیر؛ و

پ. مفاد و شرایط مرتبط با استفاده از وثیقه.

حساب ذخیره بابت زیانهای اعتباری

۱۶. [حذف شد]

۱۶الف. مبلغ دفتری داراییهای مالی اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع طبق بند ۴.۱.۲الف استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، با استفاده از حساب ذخیره کاهش ارزش، کاهش نمی‌یابد و واحد تجاری نباید ذخیره کاهش ارزش را بطور جداگانه، در صورت وضعیت مالی به عنوان کاهش مبلغ دفتری دارایی مالی ارائه کند. با وجود این، واحد تجاری باید ذخیره کاهش ارزش را در یادداشتهای توضیحی صورتهای مالی افشا نماید.

ابزارهای مالی مرکب دارای ابزارهای مشتقه تعبیه‌شده متعدد

۱۷. اگر واحد تجاری ابزاری منتشر کند که شامل هر دو جزء بدهی و حقوق مالکانه باشد (به بند ۲۸ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ مراجعه شود) و آن ابزار دارای ابزارهای مشتقه تعبیه‌شده متعددی باشد که ارزش آنها به یکدیگر وابسته است (مانند یک ابزار بدهی قابل تبدیل قابل خرید)، واحد تجاری باید وجود این ویژگیها را افشا کند.

نکول و نقض

۱۸. واحد تجاری باید در مورد وامهای پرداختنی شناسایی‌شده در پایان دوره گزارشگری، موارد زیر را افشا کند:

الف. جزئیات هرگونه نکول اصل، بهره، وجوه استهلاکی یا شرایط بازخرید وامهای پرداختنی مزبور طی دوره؛

ب. مبلغ دفتری وامهای پرداختنی نکول‌شده در پایان دوره گزارشگری؛ و

پ. اینکه پیش از تأیید صورتهای مالی برای انتشار، نکول رفع شده است یا درباره شرایط وامهای پرداختنی مذاکره مجدد صورت گرفته است.

۱۹. اگر به غیر از موارد مطرح‌شده در بند ۱۸، شرایط مربوط به موافقت‌نامه وام، طی دوره نقض شود، در صورتی که موارد نقض‌شده به وام‌دهنده اجازه دهد بازپرداخت سریع‌تر را درخواست نماید، واحد تجاری باید اطلاعات الزامی طبق بند ۱۸ را افشا کند (مگر اینکه در پایان دوره گزارشگری یا پیش از آن، موارد نقض‌شده رفع، یا درباره شرایط وام، مذاکره مجدد صورت گرفته باشد).

صورت سود و زیان جامع

اقلام درآمد، هزینه، سود یا زیان

۲۰. واحد تجاری باید اقلام درآمد، هزینه، سود یا زیان زیر را در صورت سود و زیان جامع یا یادداشتهای توضیحی افشا کند:

الف. خالص سودها یا خالص زیانهای مربوط به:

۱. داراییهای مالی یا بدهیهای مالی اندازه‌گیری شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره، به تفکیک داراییهای مالی یا بدهیهای مالی اختصاص‌یافته به این طبقه در زمان شناخت اولیه یا در زمان اندازه‌گیری بعدی طبق بند ۶.۷.۱ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، و داراییهای مالی یا بدهیهای مالی که طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، الزاماً به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اندازه‌گیری می‌شوند (برای مثال، بدهیهای مالی که تعریف نگهداری‌شده برای مبادله در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را احراز می‌کنند). برای بدهیهای مالی اختصاص‌یافته به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره، واحد تجاری باید مبلغ سود یا زیان شناسایی‌شده در سایر اقلام سود و زیان جامع و مبلغ شناسایی‌شده در سود یا زیان دوره را به تفکیک نشان دهد.

۲ تا ۴. [حذف شد]

۵. بدهیهای مالی اندازه‌گیری‌شده به بهای مستهلک شده.

۶. داراییهای مالی اندازه‌گیری‌شده به بهای مستهلک شده.

۷. سرمایه‌گذاری در ابزارهای مالکانه اختصاص‌یافته به طبقه اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع طبق بند ۵.۷.۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹.

۸. داراییهای مالی اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع طبق بند ۴.۱.۲الف استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، به تفکیک مبلغ سود یا زیان شناسایی‌شده در سایر اقلام سود و زیان جامع طی دوره و مبلغ تجدیدطبقه‌بندی‌شده از سایر اقلام سود و زیان جامع انباشته به سود یا زیان دوره در زمان قطع شناخت.

ب. کل درآمد بهره و کل هزینه بهره (محاسبه‌شده با استفاده از روش بهره مؤثر) برای داراییهای مالی اندازه‌گیری‌شده به بهای مستهلک‌شده یا داراییهای مالی اندازه‌گیری شده به ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع طبق بند ۴.۱.۲الف استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ (این مبالغ باید به تفکیک نشان داده شود)، یا بدهیهای مالی که به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اندازه‌گیری نشده است.

پ. درآمد و هزینه حق‌الزحمه (به غیر از مبالغی که در تعیین نرخ بهره مؤثر لحاظ می‌شود) ناشی از:

۱. داراییهای مالی و بدهیهای مالی که به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اندازه‌گیری نمی‌شوند؛ و

۲. انواع فعالیتهای امانی که منجر به نگهداری یا سرمایه‌گذاری در داراییها از جانب افراد، امنا، طرحهای مزایای بازنشستگی و سایر مؤسسات می‌شود.

ت. [حذف شد]

ث. [حذف شد]

۲۰الف. واحد تجاری باید تحلیلی درباره سود یا زیان شناسایی‌شده در صورت سود و زیان جامع که ناشی از قطع شناخت داراییهای مالی اندازه‌گیری‌شده به بهای مستهلک‌شده است را افشا کند و سودها و زیانهای ناشی از قطع شناخت این داراییهای مالی را به تفکیک نشان دهد. افشای مزبور باید شامل دلایل قطع شناخت آن داراییهای مالی باشد.

سایر موارد افشا

رویه‌های حسابداری

۲۱. طبق بند ۱۱۷ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱ **ارائه صورتهای مالی** (تجدیدنظرشده در سال ۲۰۰۷)، واحد تجاری در خلاصه اهم رویه‌های حسابداری، مبنای (مبانی) اندازه‌گیری مورد استفاده در تهیه صورتهای مالی و سایر رویه‌های حسابداری مورد استفاده را که به درک صورتهای مالی مربوط است، افشا می‌کند.

حسابداری مصون‌سازی

۲۱الف. واحد تجاری در ارتباط با آسیب‌پذیری از ریسکهایی که واحد تجاری آنها را مصون می‌کند و تصمیم می‌گیرد برای آنها حسابداری مصون‌سازی را اعمال نماید، باید الزامات افشا در بندهای ۲۱ب تا ۲۴ج را بکار گیرد. افشا درباره حسابداری مصون‌سازی باید اطلاعاتی درباره موارد زیر فراهم کند:

الف. راهبرد مدیریت ریسک واحد تجاری و نحوه استفاده از آن برای مدیریت ریسک؛

ب. نحوه اثرگذاری فعالیتهای مصون‌سازی واحد تجاری بر مبلغ، زمان‌بندی و عدم اطمینان جریانهای نقدی آتی آن؛ و

پ. اثری که حسابداری مصون سازی بر صورت وضعیت مالی، صورت سود و زیان جامع و صورت تغییرات در حقوق مالکانه واحد تجاری داشته است.

۲۱ب. واحد تجاری باید افشاهای الزامی را در یادداشتی جداگانه یا در بخشی جداگانه از صورتهای مالی خود ارائه کند. با وجود این، ضرورتی ندارد واحد تجاری اطلاعاتی را که در جای دیگری ارائه کرده است تکرار کند، مشروط بر اینکه اطلاعات مزبور از صورتهای مالی به گزارشهای مربوط، مانند یادداشت مدیران یا گزارش ریسک، که همزمان و در شرایط یکسان با صورتهای مالی در دسترس استفاده‌کنندگان قرار می‌گیرد، عطف متقابل داده شود. بدون عطف متقابل اطلاعات، صورتهای مالی ناقص است.

۲۱پ. در مواردی که واحد تجاری، طبق بندهای ۲۲الف تا ۲۴ج باید اطلاعات افشاشده را بر حسب انواع ریسک تفکیک کند، واحد تجاری باید نوع هر ریسک را بر اساس وضعیت ریسکی که تصمیم به مصون‌سازی آن گرفته است و حسابداری مصون‌سازی را برای آن بکار می‌گیرد، تعیین کند. واحد تجاری باید انواع ریسک را برای تمام افشاهای مربوط به حسابداری مصون‌سازی، بطور یکنواخت تعیین کند.

۲۱ت. برای دستیابی به اهداف بند ۲۱الف، واحد تجاری باید (به استثنای مواردی که به‌گونه‌ای دیگر در زیر تعیین شده است) تعیین کند چه میزان جزئیات باید افشا شود، به چه میزان باید بر جنبه‌های مختلف الزامات افشا تأکید شود، سطح مناسب تجمیع یا تفکیک چقدر باشد و اینکه استفاده‌کنندگان صورتهای مالی نیاز به توضیحات اضافی برای ارزیابی اطلاعات کمّی افشاشده دارند یا خیر. با وجود این، واحد تجاری باید از همان سطح تجمیع یا تفکیکی استفاده کند که برای الزامات افشای اطلاعات مربوط در این استاندارد و استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۳ **اندازه‌گیری ارزش منصفانه** بکار می‌گیرد.

راهبرد مدیریت ریسک

۲۲. [حذف شد]

۲۲الف. واحد تجاری باید برای هر نوع ریسک، راهبرد مدیریت ریسک خود را برای وضعیتهای ریسکی که تصمیم به مصون‌سازی آن گرفته است و حسابداری مصون‌سازی را برای آن بکار می‌گیرد، توضیح دهد. این توضیحات باید به استفاده‌کنندگان صورتهای مالی در ارزیابی (برای مثال) موارد زیر کمک کند:

الف. نحوه ایجاد هر ریسک.

ب. نحوه مدیریت هر ریسک توسط واحد تجاری؛ شامل اینکه واحد تجاری یک قلم را بطور کامل بابت تمام ریسکها مصون می‌کند یا یک جزء (یا اجزای) ریسک یک قلم را مصون می‌نماید و دلیل این کار.

پ. میزان آسیب‌پذیری از ریسک که واحد تجاری آن را مدیریت می‌کند.

۲۲ب. به منظور رعایت الزامات مندرج در بند ۲۲الف، اطلاعات باید شامل توصیف موارد زیر باشد (اما محدود به این موارد نیست):

الف. ابزارهای مصون‌سازی مورد استفاده (و نحوه استفاده از آنها) برای مصون‌سازی آسیب‌پذیری از ریسک؛

ب. نحوه تعیین رابطه اقتصادی بین قلم مصون‌شده و ابزار مصون‌سازی توسط واحد تجاری برای مقاصد ارزیابی اثربخشی مصون‌سازی؛ و

پ. نحوه تعیین نسبت مصون‌سازی توسط واحد تجاری و اینکه منابع غیراثربخشی مصون‌سازی کدامند.

۲۲پ. هنگامی که واحد تجاری جزء خاصی از ریسک را به عنوان قلم مصون‌شده اختصاص می‌دهد (به بند ۶.۳.۷ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود)، باید افزون بر افشاهای الزامی طبق بند ۲۲الف و ۲۲ب، اطلاعات کمّی و کیفی درباره موارد زیر ارائه کند:

الف. نحوه تعیین جزئی از ریسک که به عنوان قلم مصون‌شده اختصاص می‌یابد (شامل توصیف ماهیت ارتباط بین جزء ریسک و کل آن قلم)؛ و

ب. نحوه ارتباط جزء ریسک به کل آن قلم (برای مثال، بطور تاریخی، جزء ریسک اختصاص‌یافته ۸۰ درصد تغییر در ارزش منصفانه کل یک قلم را پوشش می‌دهد).

مبلغ، زمانبندی و عدم اطمینان جریانهای نقدی آتی

۲۳. [حذف شد]

۲۳الف. به استثنای معافیت مندرج در بند ۲۳پ، واحد تجاری باید اطلاعات کمّی را بر حسب نوع ریسک افشا کند تا استفاده‌کنندگان صورتهای مالی بتوانند شرایط ابزارهای مصون‌سازی و نحوه اثرگذاری آنها بر مبلغ، زمانبندی و عدم اطمینان جریانهای نقدی آتی واحد تجاری را ارزیابی کنند.

۲۳ب. برای رعایت الزام مندرج در بند ۲۳الف، واحد تجاری باید اطلاعات را به‌گونه‌ای تفکیک کند که موارد زیر افشا شود:

الف. زمانبندی مبلغ اسمی ابزار مصون‌سازی؛ و

ب. در صورت عملی بودن، میانگین قیمت یا نرخ (برای مثال، قیمتهای اعمال یا آتی و غیره) ابزار مصون‌سازی.

۲۳پ. در شرایطی که واحد تجاری، به دلیل تغییر مکرر ابزار مصون‌سازی و قلم مصون‌شده (یعنی واحد تجاری از فرایندی پویا استفاده می‌کند که در آن، هم وضعیت ریسکی و هم ابزارهای مصون‌سازی مورد استفاده برای مدیریت آن وضعیت ریسکی، برای طولانی‌مدت یکسان باقی نمی‌مانند- مانند مثال بند ب۶.۵.۲۴(ب) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹)، روابط مصون‌سازی را بطور مکرر تعدیل می‌کند (یعنی آن را متوقف و مجدداً شروع می‌کند)، واحد تجاری:

الف. از افشاهای الزامی طبق بندهای ۲۳الف و ۲۳ب، معاف می‌شود.

ب. باید موارد زیر را افشا کند:

۱. اطلاعاتی درباره اینکه راهبرد نهایی مدیریت ریسک در ارتباط با آن روابط مصون‌سازی، چیست؛

۲. توصیف نحوه انعکاس راهبرد مدیریت ریسک از طریق حسابداری مصون‌سازی و اختصاص آن روابط مصون‌سازی خاص؛ و

۳. اشاره به اینکه برای چند بار، روابط مصون‌سازی به عنوان بخشی از فرایند واحد تجاری در ارتباط با آن روابط مصون‌سازی، متوقف و مجدداً شروع شده است.

۲۳ت. واحد تجاری باید توصیفی در ارتباط با منبع غیراثربخشی مصون‌سازی که انتظار می‌رود بر رابطه مصون‌سازی در طول مدت مصون‌سازی مؤثر باشد، بر حسب نوع ریسک افشا کند.

۲۳ث. در صورتی که در رابطه مصون‌سازی، دیگر منابع غیراثربخشی مصون‌سازی به وجود آید، واحد تجاری باید این منابع را بر حسب نوع ریسک افشا کند و درباره غیراثربخشی مصون‌سازی ایجادشده، توضیح دهد.

۲۳ج. در مصون‌سازی جریانهای نقدی، واحد تجاری باید توصیفی از هر معامله پیش‌بینی‌شده‌ای که در دوره قبل برای آن حسابداری مصون‌سازی استفاده شده است اما انتظار نمی‌رود دیگر واقع شود، افشا کند.

آثار حسابداری مصون‌سازی بر وضعیت و عملکرد مالی

۲۴. [حذف شد]

۲۴الف. واحد تجاری باید در قالب یک جدول، مبالغ زیر را در ارتباط با اقلام اختصاص‌یافته به عنوان ابزارهای مصون‌سازی، بطور جداگانه بر حسب نوع ریسک برای هر یک از انواع مصون‌سازی (مصون‌سازی ارزش منصفانه، مصون‌سازی جریانهای نقدی یا مصون‌سازی خالص سرمایه‌گذاری در عملیات خارجی) افشا کند:

الف. مبلغ دفتری ابزارهای مصون‌سازی (داراییهای مالی جدا از بدهیهای مالی)؛

ب. قلم اصلی مندرج در صورت وضعیت مالی که شامل ابزار مصون‌سازی است؛

پ. تغییر در ارزش منصفانه ابزار مصون‌سازی استفاده‌شده، به عنوان مبنایی برای شناسایی غیراثربخشی مصون‌سازی برای دوره؛ و

ت. مقادیر اسمی (شامل کمیتهایی همچون تناژ یا مترمکعب) ابزارهای مصون‌سازی.

۲۴ب. واحد تجاری باید در قالب یک جدول، مبالغ زیر را در ارتباط با اقلام مصون‌شده، بطور جداگانه بر حسب نوع ریسک برای هر یک از انواع مصون‌سازی افشا کند:

الف. برای مصون‌سازی ارزش منصفانه:

۱. مبلغ دفتری قلم مصون‌شده شناسایی‌شده در صورت وضعیت مالی (ارائه داراییها جدا از بدهیها)؛

۲. مبلغ انباشته تعدیلات مصون‌سازی ارزش منصفانه مرتبط با قلم مصون‌شده که در مبلغ دفتری قلم مصون‌شده شناسایی‌شده در صورت وضعیت مالی، لحاظ گردیده است (ارائه داراییها جدا از بدهیها)؛

۳. قلم اصلی مندرج در صورت وضعیت مالی که شامل قلم مصون‌شده است؛

۴. تغییر در ارزش قلم مصون‌شده استفاده‌شده، به عنوان مبنایی برای شناسایی غیراثربخشی مصون‌سازی برای دوره؛ و

۵. مبلغ انباشته تعدیلات مصون‌سازی ارزش منصفانه، که در ارتباط با هر قلم مصون‌شده‌ای که تعدیل آن بابت سودها و زیانهای مصون‌سازی طبق بند ۶.۵.۱۰ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ متوقف شده است، در صورت وضعیت مالی باقی مانده است.

ب. برای مصون‌سازی جریانهای نقدی و مصون‌سازی خالص سرمایه‌گذاری در عملیات خارجی:

۱. تغییر در ارزش قلم مصون‌شده استفاده‌شده به عنوان مبنایی برای شناسایی غیراثربخشی مصون‌سازی برای دوره (یعنی برای مصون‌سازی جریانهای نقدی، تغییر در ارزش استفاده‌شده به منظور تعیین غیراثربخشی شناسایی‌شده برای مصون‌سازی طبق بند۶.۵.۱۱(پ) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹)؛

۲. مانده اندوخته مصون‌سازی جریانهای نقدی و اندوخته تسعیر ارز برای مصون‌سازیهای مستمری که طبق بندهای ۶.۵.۱۱ و ۶.۵.۱۳(الف) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ به حساب گرفته می‌شوند؛ و

۳. مانده اندوخته مصون‌سازی جریانهای نقدی و اندوخته تسعیر ارز که در نتیجه هر رابطه مصون‌سازی که بکارگیری حسابداری مصون‌سازی برای آن متوقف شده، باقی مانده است.

۲۴پ. واحد تجاری باید در قالب یک جدول، مبالغ زیر را برای هر یک از انواع مصون‌سازی، بطور جداگانه بر حسب نوع ریسک افشا کند:

الف. برای مصون‌سازی ارزش منصفانه:

۱. غیراثربخشی مصون‌سازی- یعنی تفاوت میان سودها یا زیانهای مصون‌سازی ابزار مصون‌سازی و قلم مصون‌شده- شناسایی‌شده در سود یا زیان دوره (یا سایر اقلام سود و زیان جامع برای مصون‌سازی ابزار مالکانه‌ای که واحد تجاری تصمیم گرفته است تغییر در ارزش منصفانه آن را طبق بند ۵.۷.۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، در سایر اقلام سود و زیان جامع ارائه کند)؛ و

۲. قلم اصلی مندرج در صورت سود و زیان جامع که شامل غیراثربخشی مصون‌سازی شناسایی‌شده است.

ب. برای مصون‌سازی جریانهای نقدی و مصون‌سازی خالص سرمایه‌گذاری در عملیات خارجی:

۱. سودها یا زیانهای مصون‌سازی دوره گزارشگری که در سایر اقلام سود و زیان جامع شناسایی می‌شود؛

۲. غیراثربخشی مصون‌سازی شناسایی‌شده در سود یا زیان دوره؛

۳. قلم اصلی مندرج در صورت سود و زیان جامع که شامل غیراثربخشی مصون‌سازی شناسایی‌شده است؛

۴. مبلغ تجدیدطبقه‌بندی‌شده از اندوخته مصون‌سازی جریانهای نقدی یا اندوخته تسعیر ارز به سود یا زیان دوره به عنوان تعدیلات تجدیدطبقه‌بندی (به استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱ مراجعه شود) (تفاوت بین مبالغی که قبلاً حسابداری مصون‌سازی برای آن استفاده شده است، اما دیگر انتظار نمی‌رود که جریانهای نقدی آتی مصون‌شده آن واقع شوند، و مبالغی که به دلیل اثرگذاری قلم مصون‌شده بر سود یا زیان دوره، انتقال یافته‌اند)؛

۵. قلم اصلی مندرج در صورت سود و زیان جامع که شامل تعدیلات تجدیدطبقه‌بندی است (به استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱ مراجعه شود)؛ و

۶. برای مصون‌سازی وضعیت خالص، سودها و زیانهای مصون‌سازی، در قالب یک قلم اصلی جداگانه در صورت سود و زیان جامع شناسایی می‌شود (به بند ۶.۶.۴ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود).

۲۴ت. هرگاه در روابط مصون‌سازی که معافیت بند ۲۳پ برای آن کاربرد دارد، حجم روابط مصون‌سازی، معرف حجم عادی طی دوره نباشد (یعنی حجم در تاریخ گزارشگری، منعکس‌کننده حجم طی دوره نباشد)، واحد تجاری باید این موضوع و دلیل اینکه معتقد است این حجمها معرف نیستند را افشا کند.

۲۴ث. واحد تجاری باید برای هر جزء حقوق مالکانه یک صورت تطبیق و تجزیه و تحلیلی از سایر اقلام سود و زیان جامع را طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱ ارائه کند که همراه با یکدیگر، شامل موارد زیر باشد:

الف. حداقل، بین مبالغ مرتبط با افشاهای مندرج در بند ۲۴پ(ب)(۱) و (ب)(۴) و نیز مبالغ به حساب منظورشده طبق بند ۶.۵.۱۱ت(۱) و ت(۳) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، تمایز قائل شود؛

ب. هنگامی که واحد تجاری ارزش زمانی اختیارهای معامله را طبق بند ۶.۵.۱۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ به حساب منظور می‌کند، بین مبالغ مربوط به ارزش زمانی اختیارهای معامله‌ای که اقلام مصون‌شده مرتبط با معامله را مصون می‌کنند و مبالغ مربوط به ارزش زمانی اختیارهای معامله‌ای که اقلام مصون شده مربوط به دوره زمانی را مصون می‌نمایند، تمایز قائل شود؛ و

پ. بین مبالغ مربوط به عنصر آتی پیمانهای آتی و تفاوت مبنای ارز ابزارهای مالی که اقلام مصون‌شده مرتبط با معامله را مصون می‌کنند، و مبالغ مربوط به عنصر آتی پیمانهای آتی و تفاوت مبنای ارز ابزارهای مالی که اقلام مصون‌شده مرتبط با دوره زمانی را مصون می‌نمایند، تمایز قائل شود، مشروط بر اینکه واحد تجاری این مبالغ را طبق بند ۶.۵.۱۶ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ به حساب منظور کند.

۲۴ج. واحد تجاری باید اطلاعات الزامی در بند ۲۴ث را بطور جداگانه بر حسب نوع ریسک افشا کند. این تفکیک بر حسب ریسک ممکن است در یادداشتهای توضیحی صورت‌های مالی ارائه شود.

اختیار اختصاص آسیب‌پذیری از ریسک اعتباری به طبقه اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره

۲۴چ. در صورتی که واحد تجاری، به دلیل استفاده از ابزارهای مشتقه اعتباری برای مدیریت ریسک اعتباری یک ابزار مالی، کل آن ابزار مالی یا بخشی از آن را به طبقه اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اختصاص دهد، باید موارد زیر را افشا کند:

الف. در ارتباط با ابزارهای مشتقه اعتباری که به منظور مدیریت ریسک اعتباری ابزارهای مالی اختصاص‌یافته به طبقه اندازه‌گیری شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره طبق بند ۶.۷.۱ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مورد استفاده قرار گرفته‌اند، یک صورت تطبیق مبلغ اسمی و یک صورت تطبیق ارزش منصفانه در ابتدا و پایان دوره؛

ب. سود یا زیان ناشی از اختصاص یک ابزار مالی، یا بخشی از آن، به طبقه اندازه‌گیری شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره طبق بند ۶.۷.۱ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ که در سود یا زیان دوره شناسایی شده است؛ و

پ. در زمان توقف اندازه‌گیری یک ابزار مالی، یا بخشی از آن، به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره، ارزش منصفانه آن ابزار مالی که طبق بند ۶.۷.۴ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مبلغ دفتری جدید محسوب می‌شود و مبلغ اسمی یا اصل مربوط (به استثنای ارائه اطلاعات مقایسه‌ای طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱، ضرورتی ندارد واحد تجاری این افشا را در دوره‌های بعدی ادامه دهد).

ارزش منصفانه

۲۵. به استثنای موارد الزامی طبق بند ۲۹، واحد تجاری باید برای هر طبقه از داراییهای مالی و بدهیهای مالی (به بند ۶ مراجعه شود)، ارزش منصفانه آن طبقه از داراییها و بدهیها را به‌گونه‌ای افشا کند که امکان مقایسه با مبلغ دفتری آن فراهم شود.

۲۶. در افشای ارزش منصفانه، واحد تجاری باید داراییهای مالی و بدهیهای مالی را در طبقاتی گروه‌بندی کند، اما باید تنها به میزانی که مبالغ دفتری آنها در صورت وضعیت مالی تهاتر می‌شود، آنها را تهاتر نماید.

۲۷ تا ۲۷ب.[حذف شد]

۲۸. در برخی موارد، واحد تجاری در زمان شناخت اولیه دارایی مالی یا بدهی مالی، سود یا زیان شناسایی نمی‌کند زیرا ارزش منصفانه، نه مستند به قیمت اعلام‌شده برای دارایی یا بدهی یکسان در بازاری فعال (یعنی داده‌های ورودی سطح ۱) است و نه مبتنی بر تکنیک ارزشیابی است که تنها از داده‌های قابل مشاهده در بازار استفاده می‌کند (به بند ب۵.۱.۲الف استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود). در چنین شرایطی، واحد تجاری باید موارد زیر را بر حسب طبقات دارایی مالی یا بدهی مالی افشا کند:

الف. رویه حسابداری آن برای شناسایی تفاوت بین ارزش منصفانه در زمان شناخت اولیه و قیمت معامله در سود یا زیان دوره، به منظور انعکاس تغییر در عواملی (از جمله زمان) که فعالان بازار هنگام قیمت‌گذاری دارایی یا بدهی در نظر می‌گیرند (به بند ب۵.۱.۲الف(ب) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود).

ب. کل تفاوت قابل شناسایی در سود یا زیان دوره در ابتدا و پایان دوره و صورت تطبیق تغییرات در مانده این تفاوت.

پ. اینکه چرا واحد تجاری به این نتیجه رسیده است که قیمت معامله، بهترین شواهد از ارزش منصفانه نیست، شامل توصیف شواهدی که از ارزش منصفانه پشتیبانی می‌کنند.

۲۹. افشای ارزش منصفانه در موارد زیر الزامی نیست:

الف. زمانی که مبلغ دفتری ابزارهای مالی مانند دریافتنی‌ها و پرداختنی‌های تجاری کوتاه‌مدت، تقریب معقولی از ارزش منصفانه آنها باشد؛

ب. [حذف شد]

پ. قراردادی که دارای ویژگی مشارکت اختیاری است (طبق توصیف استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴)، مشروط بر اینکه ارزش منصفانه آن ویژگی به‌گونه‌ای قابل اتکا، قابل اندازه‌گیری نباشد.

ت. برای بدهیهای اجاره.

۳۰. درخصوص مورد مطرح‌شده در بند ۲۹(پ)، واحد تجاری باید اطلاعاتی افشا کند که به استفاده‌کنندگان صورتهای مالی، برای اعمال قضاوت درباره میزان تفاوتهای احتمالی بین مبلغ دفتری و ارزش منصفانه آن قراردادها کمک نماید؛ این اطلاعات شامل موارد زیر است:

الف. این موضوع که اطلاعات ارزش منصفانه ابزارهای مزبور، به این دلیل که ارزش منصفانه آنها به‌گونه‌ای قابل اتکا قابل اندازه‌گیری نیست، افشا نشده است؛

ب. شرحی از ابزارهای مالی، مبلغ دفتری آنها، و توضیحی درباره اینکه به چه دلیل ارزش منصفانه به گونه‌ای قابل اتکا قابل اندازه‌گیری نیست؛

پ. اطلاعات درباره بازار ابزارهای مورد نظر؛

ت. اطلاعات درباره اینکه واحد تجاری قصد واگذاری ابزارهای مالی را دارد یا خیر و چگونگی انجام این کار؛ و

ث. در صورت قطع شناخت ابزارهای مالی که ارزش منصفانه آنها، در گذشته به‌گونه‌ای قابل اتکا، قابل‌اندازه‌گیری نبوده است، این موضوع، مبلغ دفتری آنها در زمان قطع شناخت و مبلغ سود یا زیان شناسایی‌شده.

ماهیت و میزان ریسکهای ناشی از ابزارهای مالی

۳۱. واحد تجاری باید اطلاعاتی افشا کند که به استفاده‌کنندگان صورتهای مالی در ارزیابی ماهیت و میزان ریسکهای ناشی از ابزارهای مالی که واحد تجاری در پایان دوره گزارشگری در معرض آنها قرار می‌گیرد، کمک نماید.

۳۲. افشاهای الزامی طبق بندهای ۳۳ تا ۴۲، بر ریسکهای ناشی از ابزارهای مالی و نحوه مدیریت آنها تمرکز می‌کند. این ریسکها، بطور معمول، شامل ریسک اعتباری، ریسک نقدینگی و ریسک بازار است، اما محدود به این موارد نمی‌شود.

۳۲الف. موارد افشای کیفی به همراه افشاهای کمّی، به استفاده‌کنندگان امکان برقراری ارتباط بین افشاهای مرتبط را می‌دهد و در نتیجه، تصویری کلی از ماهیت و میزان ریسکهای ناشی از ابزارهای مالی ایجاد می‌کند. تعامل بین افشاهای کیفی و کمّی، به افشای اطلاعات کمک می‌کند به‌گونه‌ای که استفاده‌کنندگان، بهتر می‌توانند آسیب‌پذیری از ریسکها را ارزیابی کنند.

افشاهای کیفی

۳۳. واحد تجاری باید برای هر یک از انواع ریسکهای ناشی از ابزارهای مالی، موارد زیر را افشا کند:

الف. آسیب‌پذیری از ریسکها و نحوه ایجاد آنها؛

ب. اهداف، رویه‌ها و فرایندهای مدیریت ریسک و روشهای مورد استفاده برای اندازه‌گیری ریسک؛ و

پ. هرگونه تغییر در قسمتهای (الف) یا (ب) نسبت به دوره گذشته.

افشاهای کمّی

۳۴. واحد تجاری باید برای هر یک از انواع ریسکهای ناشی از ابزارهای مالی، موارد زیر را افشا کند:

الف. خلاصه‌ای از اطلاعات کمّی درباره آسیب‌پذیری واحد تجاری از ریسک موردنظر در پایان دوره گزارشگری. این افشا باید مبتنی بر اطلاعات درون‌سازمانی تهیه‌شده برای مدیران اصلی واحد تجاری (طبق تعریف مندرج در استاندارد بین‌المللی حسابداری ۲۴ افشای اطلاعات اشخاص وابسته)، برای مثال هیئت‌مدیره یا مدیر عامل واحد تجاری باشد.

ب. افشاهای الزامی طبق بندهای ۳۵الف تا ۴۲، به میزانی که طبق قسمت (الف) ارائه نشده باشد.

پ. تمرکز ریسک، در صورتی که بر اساس افشاهای ارائه‌شده طبق قسمتهای (الف) و (ب) بالا، مشخص نباشد.

۳۵. چنانچه اطلاعات کمّی افشاشده در پایان دوره گزارشگری، معرف آسیب‌پذیری واحد تجاری از ریسک طی دوره نباشد، واحد تجاری باید اطلاعات بیشتری ارائه کند که معرف این موضوع باشد.

ریسک اعتباری

دامنه کاربرد و اهداف

۳۵الف. واحد تجاری باید برای ابزارهای مالی که الزامات کاهش ارزش مندرج در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ برای آنها کاربرد دارد، الزامات افشای مندرج در بندهای ۳۵ج تا ۳۵ژ را بکار گیرد. با وجود این:

الف. برای آن دسته از دریافتنی‌های تجاری، داراییهای ناشی از قرارداد و دریافتنی‌های اجاره که با وجود گذشت بیش از ۳۰ روز از سررسید، تعدیل شده‌اند، اگر زیانهای اعتباری مورد انتظار در طول عمر ابزار طبق بند ۵.۵.۱۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ شناسایی شده باشد، بند ۳۵د(الف) کاربرد دارد؛ و

ب. بند ۳۵ذ(ب) برای دریافتنی‌های اجاره کاربرد ندارد.

۳۵ب. افشا درباره ریسک اعتباری طبق بندهای ۳۵ج تا ۳۵ژ، باید برای استفاده‌کنندگان صورتهای مالی، درک اثر ریسک اعتباری بر مبلغ، زمانبندی و عدم اطمینان جریانهای نقدی آتی را امکانپذیر کند. برای دستیابی به این هدف، افشا درباره ریسک اعتباری باید موارد زیر را فراهم آورد:

الف. اطلاعاتی درباره رویه‌های مدیریت ریسک اعتباری واحد تجاری و نحوه ارتباط آنها با شناسایی و اندازه‌گیری زیانهای اعتباری مورد انتظار، شامل روشها، مفروضات و اطلاعات استفاده‌شده برای اندازه‌گیری زیانهای اعتباری مورد انتظار؛

ب. اطلاعات کمّی و کیفی که برای استفاده‌کنندگان صورتهای مالی، ارزیابی مبالغ مندرج در صورتهای مالی را که ناشی از زیانهای اعتباری مورد انتظار است، شامل تغییرات در مبلغ زیانهای اعتباری مورد انتظار و دلایل این تغییرات، امکانپذیر می‌کند؛ و

پ. اطلاعات درباره آسیب‌پذیری واحد تجاری از ریسک اعتباری (یعنی ریسک اعتباری داراییهای مالی واحد تجاری و تعهد به تمدید اعتبار) شامل تمرکز بااهمیت ریسک اعتباری.

۳۵پ. ضرورتی ندارد واحد تجاری اطلاعاتی را که در جای دیگری ارائه کرده است تکرار کند، مشروط بر اینکه اطلاعات مزبور از صورتهای مالی به گزارشهای مربوط، مانند یادداشت مدیران یا گزارش ریسک، که همزمان و در شرایط یکسان با صورتهای مالی در دسترس استفاده‌کنندگان قرار می‌گیرد، عطف متقابل داده شود. بدون عطف متقابل اطلاعات، صورتهای مالی ناقص است.

۳۵ت. برای دستیابی به اهداف مندرج در بند ۳۵ب، واحد تجاری باید (به استثنای مواردی که به‌گونه‌ای دیگر تعیین شده است) تعیین کند چه میزان جزئیات باید افشا شود، به چه میزان باید بر جنبه‌های مختلف الزامات افشا تأکید شود، سطح مناسب تجمیع یا تفکیک چقدر باشد و اینکه استفاده‌کنندگان صورتهای مالی نیاز به توضیحات اضافی برای ارزیابی اطلاعات کمّی افشاشده دارند یا خیر.

۳۵ث. در صورتی که افشا طبق بندهای ۳۵ج تا ۳۵ژ، برای دستیابی به اهداف مندرج در بند ۳۵ب کافی نباشد، واحد تجاری باید اطلاعات دیگری را که برای دستیابی به این اهداف ضروری است، افشا کند.

رویه‌های مدیریت ریسک اعتباری

۳۵ج. واحد تجای باید رویه‌های مدیریت ریسک اعتباری خود و نحوه ارتباط آنها با شناخت و اندازه‌گیری زیانهای اعتباری مورد انتظار را توضیح دهد. برای این منظور، واحد تجاری باید اطلاعاتی افشا کند که استفاده‌کنندگان صورتهای مالی بتوانند موارد زیر را درک و ارزیابی کنند:

الف. نحوه تعیین اینکه ریسک اعتباری ابزارهای مالی نسبت به زمان شناخت اولیه افزایش قابل ملاحظه داشته است یا خیر، از جمله اینکه در صورت وجود موارد زیر، چگونه این موضوع تعیین می‌شود:

۱. ابزارهای مالی به عنوان ابزارهای مالی با ریسک اعتباری پایین طبق بند ۵.۵.۱۰ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ در نظر گرفته شوند، شامل طبقات ابزارهای مالی که بند مزبور برای آنها کاربرد دارد؛ و

۲. پیش‌فرض مندرج در بند ۵.۵.۱۱ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مبنی بر افزایش قابل ملاحظه در ریسک اعتباری نسبت به زمان شناخت اولیه در صورت گذشت بیش از ۳۰ روز از سررسید داراییهای مالی، رد شده باشد.

ب. تعاریف واحد تجاری از نکول، شامل دلایل انتخاب این تعاریف؛

پ. در صورتی که زیانهای اعتباری مورد انتظار بر مبنای جمعی اندازه‌گیری شده باشد،نحوه گروه‌بندی ابزارها:

ت. نحوه تعیین اینکه داراییهای مالی، به عنوان داراییهای مالی با کیفیت اعتباری کاهش‌یافته تلقی می‌شوند.

ث. سیاست واحد تجاری برای حذف داراییهای مالی از دفاتر، از جمله نشانه‌های نبود انتظار معقول از بازیافت و اطلاعات درباره سیاست مزبور در ارتباط با داراییهای مالی که از دفاتر حذف شده‌اند اما هنوز در معرض اقدامات قانونی قرار دارند؛ و

ج. نحوه بکارگیری الزامات مندرج در بند ۵.۵.۱۲ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ برای تعدیل جریانهای نقدی قراردادی داراییهای مالی، شامل نحوه انجام موارد زیر توسط واحد تجاری:

۱. تعیین اینکه ریسک اعتباری یک دارایی مالی تعدیل‌شده که ذخیره کاهش ارزش آن، قبلاً به مبلغی برابر با زیانهای اعتباری مورد انتظار در طول عمر اندازه‌گیری شده است، به اندازه‌ای بهبود یافته است که برگشت ذخیره کاهش ارزش به مبلغی باشد که ذخیره کاهش ارزش برابر با زیانهای اعتباری مورد انتظار ۱۲ ماهه طبق بند ۵.۵.۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ اندازه‌گیری شود؛ و

۲. ارزیابی اینکه چه میزان از ذخیره کاهش ارزش داراییهای مالی که معیارهای قسمت (۱) را احراز می‌کنند، بعداً به مبلغی برابر با زیانهای اعتباری مورد انتظار در طول عمر، طبق بند ۵.۵.۳ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ تجدیداندازه‌گیری می‌شود.

۳۵چ. واحد تجاری باید داده‌های ورودی، مفروضات و روشهای برآورد استفاده‌شده برای بکارگیری الزامات مندرج در بخش ۵.۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را توضیح دهد. برای این منظور، واحد تجاری باید موارد زیر را افشا کند:

الف. مبنای داده‌های ورودی، مفروضات و روشهای برآورد استفاده‌شده برای:

۱. اندازه‌گیری زیانهای اعتباری مورد انتظار ۱۲ ماهه و در طول عمر.

۲. تعیین اینکه ریسک اعتباری ابزارهای مالی، نسبت به زمان شناخت اولیه افزایش قابل ملاحظه داشته است یا خیر؛ و

۳. تعیین اینکه دارایی مالی، یک دارایی مالی با کیفیت اعتباری کاهش‌یافته است یا خیر.

ب. نحوه بکارگیری اطلاعات مبتنی بر آینده برای تعیین زیانهای اعتباری مورد انتظار، شامل استفاده از اطلاعات کلان اقتصادی؛ و

پ. تغییر در روشهای برآورد یا مفروضات بااهمیت لحاظ شده طی دوره گزارشگری و دلایل این تغییرات.

اطلاعات کمّی و کیفی درباره مبالغ ناشی از زیانهای اعتباری مورد انتظار

۳۵ح. برای توضیح تغییر در ذخیره کاهش ارزش و دلایل این تغییرات، واحد تجاری باید برای هر طبقه از ابزارهای مالی، صورت تطبیق مانده ابتدای دوره و مانده پایان دوره ذخیره کاهش ارزش را در جدولی به تفکیک تغییرات طی دوره بابت هر یک از موارد زیر، ارائه کند:

الف. ذخیره کاهش ارزش اندازه‌گیری‌شده به مبلغی برابر با زیانهای اعتباری مورد انتظار ۱۲ ماهه؛

ب. ذخیره کاهش ارزش اندازه‌گیری‌شده به مبلغی برابر با زیانهای اعتباری مورد انتظار در طول عمر، برای:

۱. ابزارهای مالی که ریسک اعتباری آنها نسبت به زمان شناخت اولیه افزایش قابل ملاحظه داشته است، اما داراییهای مالی با کیفیت اعتباری کاهش‌یافته نیستند؛

۲. داراییهای مالی که در تاریخ گزارشگری، داراییهای مالی با کیفیت اعتباری کاهش‌یافته هستند (اما، داراییهای مالی خریداری‌شده یا ایجادشده با کیفیت اعتباری کاهش‌یافته نیستند)؛ و

۳. دریافتنی‌های تجاری، داراییهای ناشی از قرارداد یا دریافتنی‌های اجاره که ذخیره کاهش ارزش آنها طبق بند ۵.۵.۱۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ اندازه‌گیری می‌شود.

پ. داراییهای مالی که داراییهای مالی خریداری‌شده یا ایجادشده با کیفیت اعتباری کاهش‌یافته هستند. افزون بر صورت تطبیق، واحد تجاری باید کل مبلغ زیانهای اعتباری مورد انتظار تنزیل‌نشده در زمان شناخت اولیه داراییهای مالی که برای نخستین بار طی دوره گزارشگری شناسایی می‌شوند را افشا کند.

۳۵خ. برای آنکه استفاده‌کنندگان صورتهای مالی بتوانند تغییر در ذخیره کاهش ارزش افشاشده طبق بند ۳۵ح را درک کنند، واحد تجاری باید توضیح دهد که تغییرات بااهمیت در مبلغ دفتری ناخالص ابزارهای مالی طی دوره، چگونه موجب تغییر در ذخیره کاهش ارزش شده است. این اطلاعات باید به تفکیک ابزارهای مالی ارائه گردد که ذخیره کاهش ارزش آنها طبق فهرست مندرج در بند ۳۵ح(الف) تا (پ) نشان داده شده است و باید شامل اطلاعات کیفی و کمّی مربوط باشد. مثالهایی از تغییرات در مبلغ دفتری ناخالص ابزارهای مالی که منجر به تغییر در ذخیره کاهش ارزش می‌شود، شامل موارد زیر است:

الف. تغییر به دلیل ابزارهای مالی ایجادشده یا تحصیل‌شده طی دوره گزارشگری؛

ب. تعدیل جریانهای نقدی قراردادی داراییهای مالی به‌گونه‌ای که طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، این داراییهای مالی قطع شناخت نشوند؛

پ. تغییر به دلیل ابزارهای مالی که طی دوره گزارشگری قطع شناخت (شامل حذف از دفاتر) شده‌اند؛ و

ت. تغییر ناشی از اینکه ذخیره کاهش ارزش به مبلغی برابر با زیانهای اعتباری مورد انتظار ۱۲ ماهه یا برابر با زیانهای اعتباری مورد انتظار در طول عمر اندازه‌گیری شود.

۳۵د. برای آنکه استفاده‌کنندگان صورتهای مالی بتوانند ماهیت و اثر تعدیل جریانهای نقدی قراردادی بر داراییهای مالی که منجر به قطع شناخت نشده است و اثر چنین تعدیلاتی را بر اندازه‌گیری زیانهای اعتباری مورد انتظار را درک کنند، واحد تجاری باید موارد زیر را افشا کند:

الف. بهای مستهلک‌شده قبل از تعدیل و خالص سود یا زیان شناسایی‌شده ناشی از تعدیل برای داراییهای مالی که جریانهای نقدی قراردادی آنها طی دوره گزارشگری تعدیل شده است، در حالی که ذخیره کاهش ارزش آنها قبلاً به مبلغی برابر با زیانهای اعتباری مورد انتظار در طول عمر اندازه‌گیری گردیده است؛ و

ب. مبلغ دفتری ناخالص در پایان دوره گزارشگری برای داراییهای مالی تعدیل‌شده‌ای که ذخیره کاهش ارزش آنها طی دوره گزارشگری نسبت به زمان شناخت اولیه که ذخیره کاهش ارزش به مبلغی برابر با زیانهای اعتباری مورد انتظار در طول عمر اندازه‌گیری شده، به مبلغی برابر با زیانهای اعتباری مورد انتظار ۱۲ ماهه تغییر یافته است.

۳۵ذ. برای آنکه استفاده‌کنندگان صورتهای مالی بتوانند تأثیر وثیقه و سایر تضمینهای اعتباری بر مبالغ ناشی از زیانهای اعتباری مورد انتظار را درک کنند، واحد تجاری باید برای هر طبقه از ابزارهای مالی، موارد زیر را افشا کند:

الف. مبلغی که به بهترین شکل، حداکثر میزان آسیب‌پذیری واحد تجاری از ریسک اعتباری در پایان دوره گزارشگری را بدون در نظر گرفتن هرگونه وثیقه نگهداری‌شده یا سایر تضمینهای اعتباری نشان می‌دهد (برای مثال توافقهای خالص‌سازی که واجد شرایط تهاتر طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ نیستند).

ب. شرحی از وثیقه نگهداری‌شده به عنوان تضمین و دیگر تضمینهای اعتباری، شامل:

۱. شرحی از ماهیت و کیفیت وثیقه نگهداری‌شده؛

۲. توضیح تغییرات بااهمیت در کیفیت آن وثیقه یا تضمینهای اعتباری در نتیجه تضعیف یا تغییر سیاستهای مربوط به وثیقه واحد تجاری طی دوره گزارشگری؛ و

۳. اطلاعات درباره ابزارهای مالی که واحد تجاری به دلیل وجود وثیقه، برای آنها ذخیره کاهش ارزش شناسایی نکرده است.

پ. اطلاعات کمّی درباره وثیقه نگهداری‌شده به عنوان تضمین و سایر تضمینهای اعتباری (برای مثال، بیان عددی میزان کاهش ریسک اعتباری به واسطه وثیقه و سایر تضمینهای اعتباری) برای داراییهای مالی با کیفیت اعتباری کاهش‌یافته در تاریخ گزارشگری.

۳۵ر. واحد تجاری باید مانده مبلغ قراردادی داراییهای مالی حذف‌شده از دفاتر طی دوره گزارشگری را که هنوز مشمول اقدام قانونی می‌شوند، افشا کند.

آسیب‌پذیری از ریسک اعتباری

۳۵ز. برای آنکه استفاده‌کنندگان صورتهای مالی بتوانند آسیب‌پذیری واحد تجاری از ریسک اعتباری را ارزیابی و تمرکز بااهمیت ریسک اعتباری را درک کنند، واحد تجاری باید مبلغ دفتری ناخالص داراییهای مالی و آسیب‌پذیری از ریسک اعتباری تعهدات وام و قراردادهای تضمین مالی را بر حسب **درجه رتبه‌بندی ریسک اعتباری** افشا کند. این اطلاعات باید به تفکیک ابزارهای مالی زیر افشا شود:

الف. ابزارهای مالی که ذخیره کاهش ارزش آنها به مبلغی برابر با زیانهای اعتباری مورد انتظار ۱۲ ماهه اندازه‌گیری شده است؛

ب. ابزارهای مالی که ذخیره کاهش ارزش آنها به مبلغی برابر با زیانهای اعتباری مورد انتظار در طول عمر اندازه‌گیری شده است و اینکه؛

۱. ابزارهای مالی هستند که ریسک اعتباری آنها نسبت به زمان شناخت اولیه افزایش قابل ملاحظه داشته است، اما داراییهای مالی با کیفیت اعتباری کاهش‌یافته نیستند؛

۲. داراییهای مالی هستند که در تاریخ گزارشگری، داراییهای مالی با کیفیت اعتباری کاهش‌یافته تلقی می‌شوند (اما، داراییهای مالی خریداری‌شده یا ایجادشده با کیفیت اعتباری کاهش‌یافته نیستند)؛ و

۳. دریافتنی‌های تجاری، داراییهای ناشی از قرارداد یا دریافتنی‌های اجاره هستند که ذخیره کاهش ارزش آنها طبق بند ۵.۵.۱۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ اندازه‌گیری می‌شود.

پ. ابزارهای مالی که داراییهای مالی ایجادشده یا خریداری‌شده با کیفیت اعتباری کاهش‌یافته هستند.

۳۵ژ. در مورد دریافتنی‌های تجاری، داراییهای ناشی از قرارداد و دریافتنی‌های اجاره که واحد تجاری بند ۵.۵.۱۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را برای آنها بکار می‌گیرد، اطلاعات ارائه‌شده طبق بند ۳۵ز ممکن است مبتنی بر ماتریس ذخیره باشد (به بند ب۵.۵.۳۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود).

۳۶. برای تمام ابزارهای مالی در دامنه کاربرد این استاندارد که الزامات کاهش ارزش مندرج در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ برای آنها کاربرد ندارد، واحد تجاری باید برای هر طبقه از ابزارهای مالی، موارد زیر را افشا کند:

الف. مبلغی که به بهترین شکل، حداکثر میزان آسیب‌پذیری واحد تجاری از ریسک اعتباری در پایان دوره گزارشگری را بدون در نظر گرفتن هرگونه وثیقه نگهداری‌شده یا سایر تضمینهای اعتباری، نشان دهد (برای مثال، توافقهای خالص‌سازی که واجد شرایط تهاتر طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ نیستند). این افشا برای ابزارهای مالی که مبلغ دفتری آنها به بهترین شکل حداکثر میزان آسیب‌پذیری از ریسک اعتباری را نشان می‌دهد، الزامی نیست.

ب. شرحی از وثیقه نگهداری‌شده به عنوان تضمین و سایر تضمینهای اعتباری و اثر مالی آنها (برای مثال، بیان عددی میزان کاهش ریسک اعتباری به واسطه وثیقه و سایر تضمینهای اعتباری) در ارتباط با مبلغی که به بهترین شکل، حداکثر آسیب‌پذیری از ریسک اعتباری را نشان می‌دهد (صرف‌نظر از اینکه طبق قسمت (الف) یا از طریق مبلغ دفتری ابزار مالی، افشا شده باشد).

پ. [حذف شد]

ت. [حذف شد]

۳۷. [حذف شد]

کسب وثیقه و سایر روشهای افزایش اعتبار

۳۸. زمانی که واحد تجاری، طی دوره، داراییهای مالی یا غیرمالی را از طریق تملک وثیقه نگهداری‌شده به عنوان تضمین یا استفاده از سایر روشهای افزایش اعتبار (مثل تضمینها) به دست آورد و چنین داراییهایی معیارهای شناخت مندرج در سایر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را احراز کنند، واحد تجاری باید در تاریخ گزارشگری، موارد زیر را در مورد داراییهای نگهداری‌شده مزبور افشا کند:

الف. ماهیت و مبلغ دفتری داراییها؛ و

ب. در صورتی که داراییها از نقدشوندگی بالایی برخوردار نباشند، رویه‌های واحد تجاری برای واگذاری این داراییها یا استفاده از آنها در عملیات واحد تجاری.

ریسک نقدینگی

۳۹. واحد تجاری باید موارد زیر را افشا کند:

الف. تجزیه و تحلیل سررسید بدهیهای مالی غیرمشتقه (شامل قراردادهای تضمین مالی صادرشده) که نشان‌دهنده سررسیدهای قراردادی باقیمانده است.

ب. تجزیه و تحلیل سررسید بدهیهای مالی مشتقه. تجزیه و تحلیل سررسید باید شامل سررسیدهای قراردادی باقیمانده برای بدهیهای مالی مشتقه‌ای باشد که سررسیدهای قراردادی آنها برای درک زمانبندی جریانهای نقدی ضروری است (به بند ب۱۱ب مراجعه شود).

پ. تشریح نحوه مدیریت ریسک نقدینگی مندرج در قسمتهای (الف) و (ب) بالا.

ریسک بازار

تحلیل حساسیت

۴۰. به جز مواردی که طبق بند ۴۱ عمل می‌شود، واحد تجاری باید موارد زیر را افشا کند:

الف. تحلیل حساسیت برای هر یک از انواع ریسکهای بازار که واحد تجاری در پایان دوره گزارشگری در معرض آن قرار می‌گیرد. این تحلیل حساسیت بیانگر نحوه تأثیرپذیری سود یا زیان دوره و حقوق مالکانه از تغییر در متغیر ریسک مربوط، که در آن تاریخ بطور معقول محتمل است، می‌باشد؛

ب. روشها و مفروضات مورد استفاده در آماده‌سازی تحلیل حساسیت؛ و

پ. تغییر در روشها و مفروضات مورد استفاده نسبت به دوره گذشته و دلایل این تغییرات.

۴۱. در صورتی که واحد تجاری به گونه‌ای تحلیل حساسیت، مانند ارزش در معرض ریسک، را انجام دهد که بیانگر وابستگی متقابل متغیرهای ریسک (مانند نرخهای بهره و نرخهای مبادله) باشد و از آن برای مدیریت ریسکهای مالی استفاده نماید، واحد تجاری می‌تواند از این تحلیل حساسیت، به جای تجزیه و تحلیل مورد نظر بند ۴۰، استفاده کند. واحد تجاری باید موارد زیر را نیز افشا نماید:

الف. توضیح درباره روش مورد استفاده در انجام این تحلیل حساسیت و پارامترها و مفروضات عمده مبنای اطلاعات ارائه‌شده؛ و

ب. توضیح هدف روش مورد استفاده، و محدودیتهایی که ممکن است موجب شود اطلاعات، ارزش منصفانه داراییها و بدهیها را بطور کامل منعکس نکند.

سایر افشاهای مربوط به ریسک بازار

۴۲. در صورتی که تحلیل حساسیت افشاشده طبق بندهای ۴۰ یا ۴۱، معرف ریسک ابزار مالی نباشد (برای مثال، به دلیل اینکه آسیب‌پذیری از ریسک پایان سال، بازتابی از آسیب‌پذیری از ریسک طی سال نیست)، واحد تجاری باید این موضوع و دلیل اینکه چرا معتقد است تحلیل حساسیت بیانگر این ریسک نمی‌باشد را افشا کند.

انتقال داراییهای مالی

۴۲الف. الزامات افشای مندرج در بندهای ۴۲ب تا ۴۲ح در مورد انتقال داراییهای مالی، سایر الزامات افشای این استاندارد را تکمیل می‌کند. واحد تجاری باید افشاهای الزامی طبق بندهای ۴۲ب تا ۴۲ح را در یادداشتی مجزا، در صورتهای مالی خود ارائه نماید. واحد تجاری باید برای تمام داراییهای مالی انتقال‌یافته‌ای که قطع شناخت نشده‌اند و بابت هرگونه مشارکت مستمر در دارایی انتقال‌یافته، که صرف‌نظر از زمان وقوع معامله انتقال مربوط، در تاریخ گزارشگری موجود است، افشاهای الزامی را ارائه کند. به منظور بکارگیری الزامات افشای مندرج در آن بندها، واحد تجاری تنها در صورتی تمام یا بخشی از دارایی مالی را انتقال داده است (دارایی مالی انتقال‌یافته) که یا:

الف. حقوق قراردادی نسبت به دریافت جریانهای نقدی آن دارایی مالی را انتقال داده باشد؛ یا

ب. حقوق قراردادی نسبت به دریافت جریانهای نقدی آن دارایی مالی را حفظ کرده باشد، اما طبق توافق، متعهد به پرداخت همان جریانهای نقدی به یک یا چند دریافت‌کننده طبق یک توافق باشد.

۴۲ب. واحد تجاری باید اطلاعاتی افشا کند که برای استفاده‌کنندگان صورتهای مالی، موارد زیر را امکانپذیر سازد:

الف. درک رابطه بین داراییهای مالی انتقال‌یافته‌ای که بطور کامل، قطع شناخت نشده‌اند و بدهیهای مربوط؛ و

ب. ارزیابی ماهیت، و ریسکهای مربوط به مشارکت مستمر واحد تجاری در داراییهای مالی قطع شناخت‌شده.

۴۲پ. برای مقاصد بکارگیری الزامات افشای مندرج در بندهای ۴۲ث تا ۴۲ح، واحد تجاری در صورتی مشارکت مستمر در دارایی مالی انتقال‌یافته، یا بخشی از آن دارد که تمام حقوق قراردادی یا تعهدات مرتبط با دارایی مالی انتقال‌یافته را حفظ یا هرگونه حقوق یا تعهدات قراردادی جدید مرتبط با دارایی مالی انتقال‌یافته را به دست آورده باشد. برای مقاصد بکارگیری الزامات افشای مندرج در بندهای ۴۲ث تا ۴۲ح، موارد زیر، مشارکت مستمر محسوب نمی‌شود:

الف. اعلامیه‌ها و ضمانت‌نامه‌های عادی مرتبط با انتقال متقلبانه و مفاهیم معقول بودن، معاملات صادقانه و منصفانه که می‌تواند در نتیجه اقدام قانونی، انتقال را ابطال کند.

ب. پیمانهای آتی، اختیارهای معامله و سایر قراردادهای تحصیل مجدد دارایی مالی انتقال‌یافته که قیمت قرارداد (یا قیمت اعمال) آنها، برابر با ارزش منصفانه دارایی مالی انتقال‌یافته است؛ یا

پ. توافقی که به موجب آن، واحد تجاری حقوق قراردادی نسبت به دریافت جریانهای نقدی دارایی مالی را حفظ کرده است، اما برای پرداخت همان جریانهای نقدی به یک یا چند واحد تجاری، تعهد قراردادی تقبل کرده و شرطهای مندرج در بند ۳.۲.۵(الف) تا (پ) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ احراز شده است.

داراییهای مالی انتقال‌یافته‌ای که بطور کامل قطع شناخت نمی‌شوند

۴۲ت. ممکن است واحد تجاری داراییهای مالی را به‌گونه‌ای انتقال دهد که تمام داراییهای مالی انتقال‌یافته یا بخشی از آنها واجد شرایط قطع شناخت نشود. برای دستیابی به اهداف بند ۴۲ب(الف)، واحد تجاری باید در هر تاریخ گزارشگری، برای هر یک از طبقات داراییهای مالی انتقال‌یافته‌ای که بطور کامل قطع شناخت نشده‌اند، موارد زیر را افشا کند:

الف. ماهیت داراییهای انتقال‌یافته.

ب. ماهیت ریسکها و مزایای مالکیت که واحد تجاری در معرض آن قرار دارد.

پ. تشریح ماهیت رابطه بین داراییهای انتقال‌یافته و بدهیهای مربوط، شامل محدودیتهای استفاده از داراییهای انتقال‌یافته توسط واحد گزارشگر، در نتیجه انتقال.

ت. در صورتی که طرف(های) بدهیهای مربوط، تنها نسبت به داراییهای انتقال‌یافته حق رجوع داشته باشد (باشند)، جدولی که ارزش منصفانه داراییهای انتقال‌یافته، ارزش منصفانه بدهیهای مربوط و وضعیت خالص (تفاوت بین ارزش منصفانه داراییهای انتقال‌یافته و بدهیهای مربوط) را مشخص می‌کند.

ث. در صورتی که واحد تجاری به شناسایی تمام داراییهای انتقال‌یافته ادامه دهد، مبالغ دفتری داراییهای انتقال‌یافته و بدهیهای مربوط.

ج. در صورتی که واحد تجاری به میزان مشارکت مستمر خود، به شناسایی داراییها ادامه دهد (به بندهای ۳.۲.۶(پ)(۲) و ۳.۲.۱۶ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود)، کل مبلغ دفتری داراییهای اصلی پیش از انتقال، مبلغ دفتری داراییهایی که واحد تجاری به شناسایی آنها ادامه می‌دهد، و مبلغ دفتری بدهیهای مربوط.

داراییهای مالی انتقال‌یافته‌ای که بطور کامل قطع شناخت می‌شوند

۴۲ث. برای دستیابی به اهداف تعیین شده در بند ۴۲ب(ب)، در صورتی که واحد تجاری داراییهای مالی انتقال‌یافته را بطور کامل قطع شناخت کند (به بند ۳.۲.۶(الف) و (پ)(۱) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود)، اما در آنها مشارکت مستمر داشته باشد، واحد تجاری باید برای هر نوع مشارکت مستمر در هر تاریخ گزارشگری، حداقل موارد زیر را افشا کند:

الف. مبلغ دفتری داراییها و بدهیهایی که درصورت وضعیت مالی واحد تجاری شناسایی شده است و نشان‌دهنده مشارکت مستمر واحد تجاری در داراییهای مالی قطع شناخت‌شده می‌باشد و اقلام اصلی که مبلغ دفتری آن داراییها و بدهیها، در آن اقلام شناسایی می‌شود.

ب. ارزش منصفانه داراییها و بدهیهایی که نشان‌دهنده مشارکت مستمر واحد تجاری در داراییهای مالی قطع شناخت‌شده است.

پ. مبلغی که به بهترین شکل، حداکثر آسیب‌پذیری واحد تجاری از زیان ناشی از مشارکت مستمر آن در داراییهای مالی قطع شناخت‌شده را نشان می‌دهد و اطلاعاتی که نحوه تعیین حداکثر آسیب‌پذیری از زیان را مشخص می‌کند.

ت. جریانهای نقدی خروجی تنزیل‌نشده که برای بازخرید داراییهای مالی قطع شناخت‌شده، لازم است یا ممکن است لازم شود (برای مثال، قیمت اعمال در قرارداد اختیار معامله) یا مبالغ دیگری که در ارتباط با داراییهای انتقال‌یافته، به انتقال‌گیرنده قابل پرداخت است. در صورتی که جریانهای نقدی خروجی متغیر باشد، مبلغ افشاشده باید بر مبنای شرایط موجود در هر تاریخ گزارشگری باشد.

ث. تجزیه و تحلیل سررسید جریانهای نقدی خروجی تنزیل‌نشده که برای بازخرید داراییهای مالی قطع شناخت‌شده، لازم است یا ممکن است لازم شود یا مبالغ دیگری که در ارتباط با داراییهای انتقال‌یافته، قابل پرداخت به انتقال‌گیرنده است. این مورد افشا نشان‌دهنده سررسیدهای قراردادی باقیمانده مشارکت مستمر واحد تجاری است.

ج. اطلاعات کیفی برای توصیف و پشتیبانی افشاهای کمّی الزامی طبق قسمتهای (الف) تا (ث).

۴۲ج. در صورتی که واحد تجاری بیش از یک نوع مشارکت مستمر در دارایی مالی قطع شناخت‌شده داشته باشد، ممکن است واحد تجاری اطلاعات الزامی طبق بند ۴۲ث را در ارتباط با یک دارایی خاص تجمیع کند و آن را به عنوان یک نوع مشارکت مستمر گزارش نماید.

۴۲چ. افزون بر این، واحد تجاری باید برای هر نوع مشارکت مستمر، موارد زیر را افشا کند:

الف. سود یا زیان شناسایی‌شده در تاریخ انتقال داراییها.

ب. درآمد و هزینه‌های شناسایی‌شده ناشی از مشارکت مستمر واحد تجاری در داراییهای مالی قطع شناخت‌شده (برای مثال، تغییر در ارزش منصفانه ابزارهای مشتقه)، هم در دوره گزارشگری و هم بطور انباشته.

پ. در صورتی که کل عواید حاصل از فعالیت انتقال (که واجد شرایط قطع شناخت است) در دوره گزارشگری، در طول دوره گزارشگری بطور یکنواخت توزیع نشده باشد (برای مثال، اگر بخش عمده‌ای از کل عواید حاصل از فعالیت انتقال در روزهای پایانی دوره گزارشگری واقع شود):

۱. زمان وقوع بزرگترین فعالیت انتقال در آن دوره گزارشگری (برای مثال، پنج روز قبل از پایان دوره گزارشگری)،

۲. مبلغ (برای مثال سودها یا زیانهای مربوط) شناسایی‌شده حاصل از فعالیت انتقال در آن بخش از دوره گزارشگری، و

۳. کل مبلغ عواید حاصل از فعالیت انتقال در آن بخش از دوره گزارشگری.

واحد تجاری باید این اطلاعات را برای هر دوره‌ای که صورت سود و زیان جامع ارائه می‌شود، تهیه کند.

اطلاعات تکمیلی

۴۲ح. واحد تجاری باید اطلاعات اضافی را که برای دستیابی به اهداف افشای مندرج در بند ۴۲ب ضروری می‌داند، افشا کند.

بکارگیری اولیه استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹

۴۲خ. در دوره گزارشگری که دربرگیرنده تاریخ بکارگیری اولیه استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ است، واحد تجاری باید در تاریخ بکارگیری اولیه، اطلاعات زیر را برای هر طبقه از داراییهای مالی و بدهیهای مالی افشا کند:

الف. طبقه اندازه‌گیری اولیه و مبلغ دفتری تعیین شده طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹ یا طبق نسخه قبلی استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ (در صورتی که رویکرد منتخب واحد تجاری برای بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، شامل چندین تاریخ بکارگیری اولیه برای الزامات مختلف باشد)؛

ب. طبقه اندازه‌گیری جدید و مبلغ دفتری تعیین شده طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹؛

پ. مبلغ داراییهای مالی و بدهیهای مالی که قبلاً در صورت وضعیت مالی به طبقه اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اختصاص یافته است اما دیگر این‌گونه اختصاص داده نمی‌شود، به تفکیک مبالغی که طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگی مالی ۹، واحد تجاری باید آنها را تجدید طبقه‌بندی کند و مبالغی که واحد تجاری تجدید طبقه‌بندی آنها در تاریخ بکارگیری اولیه را انتخاب کرده است.

طبق بند ۷.۲.۲ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، با توجه به رویکرد منتخب واحد تجاری برای بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، گذار می‌تواند شامل چند تاریخ بکارگیری اولیه باشد. بنابراین، این بند ممکن است منجر به افشای چند تاریخ بکارگیری اولیه شود. واحد تجاری باید این افشاهای کمّی را در یک جدول ارائه کند، مگر اینکه شکل دیگری از ارائه، مناسبتر باشد.

۴۲د. در دوره گزارشگری که دربرگیرنده تاریخ بکارگیری اولیه استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ است، واحد تجاری باید اطلاعات کیفی افشا کند تا استفاده‌کنندگان بتوانند موارد زیر را درک کنند:

الف. نحوه بکارگیری الزامات طبقه‌بندی مندرج در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ برای داراییهای مالی که در نتیجه بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، طبقه‌بندی آنها تغییر کرده است.

ب. دلایل اختصاص یا توقف اختصاص داراییهای مالی یا بدهیهای مالی به عنوان اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره در تاریخ بکارگیری اولیه.

طبق بند ۷.۲.۲ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، با توجه به رویکرد منتخب واحد تجاری برای بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، گذار می تواند شامل چند تاریخ بکارگیری اولیه باشد. بنابراین، این بند ممکن است منجر به افشای چند تاریخ بکارگیری اولیه شود.

۴۲ذ. در دوره گزارشگری که واحد تجاری برای نخستین بار الزامات طبقه‌بندی و اندازه‌گیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را برای داراییهای مالی بکار می‌گیرد (یعنی زمان گذار واحد تجاری از استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹ به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ برای داراییهای مالی)، واحد تجاری باید افشاهای تعیین‌شده در بندهای ۴۲ر تا ۴۲س این استاندارد را طبق الزام بند ۷.۲.۱۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، ارائه کند.

۴۲ر. هنگام رعایت الزام مندرج در بند ۴۲ذ، واحد تجاری باید تغییر در طبقه‌بندی داراییهای مالی و بدهیهای مالی در تاریخ بکارگیری اولیه استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را به تفکیک موارد زیر افشا کند:

الف. تغییر در مبالغ دفتری بر مبنای طبقات اندازه‌گیری آنها طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹ (یعنی، ناشی از تغییر در اندازه‌گیری به دلیل گذار به استاندارد بین‌المللی گزاشگری مالی ۹ نباشد)؛ و

ب. تغییر در مبالغ دفتری که ناشی از تغییر در اندازه‌گیری به دلیل گذار به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ است.

ضرورتی ندارد افشاهای مندرج در این بند، پس از دوره گزارشگری سالانه‌ای که واحد تجاری در آن دوره برای نخستین بار الزامات اندازه‌گیری و طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را برای داراییهای مالی بکار می‌گیرد، ارائه شود.

۴۲ز. هنگام رعایت الزام مندرج در بند ۴۲ذ، واحد تجاری باید برای داراییهای مالی و بدهیهای مالی که در نتیجه گذار به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، به‌گونه‌ای تجدیدطبقه‌بندی شده‌اند که به بهای مستهلک شده اندازه‌گیری می‌شوند، و در مورد داراییهای مالی که در نتیجه گذار به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، از طبقه اندازه‌گیری شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره به‌گونه‌ای تجدیدطبقه‌بندی شده‌اند که به ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع اندازه‌گیری می‌شوند، باید موارد زیر را افشا کند:

الف. ارزش منصفانه داراییهای مالی یا بدهیهای مالی در پایان دوره گزارشگری؛ و

ب. سود یا زیان ناشی از تغییرات ارزش منصفانه، که اگر داراییهای مالی یا بدهیهای مالی تجدید طبقه‌بندی نشده بودند، طی دوره گزارشگری در سود یا زیان دوره یا در سایر اقلام سود و زیان جامع شناسایی می‌شد.

ضرورتی ندارد افشاهای مندرج در این بند، پس از دوره گزارشگری سالانه‌ای که واحد تجاری در آن دوره برای نخستن بار الزامات اندازه‌گیری و طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را برای داراییهای مالی بکار می‌گیرد، ارائه شود.

۴۲ژ. هنگام رعایت الزام مندرج در بند ۴۲ذ، واحد تجاری باید برای داراییهای مالی و بدهیهای مالی که در نتیجه گذار به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، از طبقه اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره تجدیدطبقه‌بندی شده‌اند، موارد زیر را افشا کند:

الف. نرخ بهره مؤثر تعیین‌شده در تاریخ بکارگیری اولیه؛ و

ب. درآمد یا هزینه بهره شناسایی‌شده.

در صورتی که واحد تجاری، ارزش منصفانه دارایی مالی یا بدهی مالی را به عنوان مبلغ دفتری ناخالص جدید در تاریخ بکارگیری اولیه، در نظر بگیرد (به بند ۷.۲.۱۱ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود)، افشاهای مندرج در این بند باید تا زمان قطع شناخت، برای هر دوره گزارشگری ارائه شود. در غیر این صورت، ضرورتی ندارد افشاهای مندرج در این بند، پس از دوره گزارشگری سالانه‌ای که واحد تجاری در آن دوره برای نخستن بار الزامات اندازه‌گیری و طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را برای داراییهای مالی بکار می‌گیرد، ارائه شود.

۴۲س. هنگامی که واحد تجاری افشاهای تعیین‌شده در بندهای ۴۲ذ تا ۴۲ژ را ارائه می‌کند، این افشاها و افشاهای مندرج در بند ۲۵ این استاندارد، باید امکان تطبیق بین دو مورد زیر را در تاریخ بکارگیری اولیه فراهم کند:

الف. طبقات اندازه‌گیری ارائه‌شده طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹ و استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹؛ و

ب. طبقه ابزار مالی.

۴۲ش. در تاریخ بکارگیری اولیه بخش ۵.۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، واحد تجاری باید اطلاعاتی افشا کند که تطبیق ذخایر کاهش ارزش در پایان دوره طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹ و ذخایر طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷ با ذخایر کاهش ارزش تعیین‌شده طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ در ابتدای دوره، امکانپذیر شود. برای داراییهای مالی، این افشا باید بر حسب طبقات اندازه‌گیری داراییهای مالی طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹ و استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ ارائه شود، و اثر تغییر طبقه اندازه‌گیری بر ذخیره کاهش ارزش در آن تاریخ را به تفکیک نشان دهد.

۴۲ص. در دوره گزارشگری که دربرگیرنده تاریخ بکارگیری اولیه استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ است، واحد تجاری ملزم نیست مبالغ قلم اصلی گزارش‌شده طبق الزامات اندازه‌گیری و طبقه‌بندی (شامل الزامات مربوط به داراییهای مالی اندازه‌گیری‌شده به بهای مستهلک شده و الزامات کاهش ارزش مندرج در بخش ۵.۴ و ۵.۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹) زیر را افشا کند:

الف. استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ برای دوره‌های قبل؛ و

ب. استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹ برای دوره جاری.

۴۲ض. طبق بند ۷.۲.۴ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، در صورتی که در تاریخ بکارگیری اولیه استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، ارزیابی عنصر ارزش زمانی تعدیل‌شده پول طبق بندهای ب۴.۱.۹ب تا ب۴.۱.۹ت استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، بر مبنای واقعیتها و شرایط موجود در زمان شناخت اولیه دارایی مالی برای واحد تجاری غیرعملی (طبق تعریف استاندارد بین‌المللی حسابداری ۸) باشد، واحد تجاری باید ویژگیهای جریانهای نقدی قراردادی آن دارایی مالی را بر اساس واقعیتها و شرایط موجود در زمان شناخت اولیه دارایی مالی بدون در نظر گرفتن الزامات مربوط به تعدیل عنصر ارزش زمانی پول که در بندهای ب۴.۱.۹ب تا ب۴.۱.۹ت استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مندرج است، ارزیابی کند. چنانچه ویژگیهای جریانهای نقدی قراردادی داراییهای مالی، بر اساس واقعیتها و شرایط موجود در زمان شناخت اولیه دارایی مالی ارزیابی شده باشد، واحد تجاری باید بدون اینکه الزامات مربوط به تعدیل عنصر ارزش زمانی پول در بندهای ب۴.۱.۹ب تا ب۴.۱.۹ت استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را تا زمان قطع شناخت آن داراییهای مالی در نظر بگیرد، مبلغ دفتری را در تاریخ گزارشگری افشا کند.

۴۲ط. طبق بند ۷.۲.۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، اگر در تاریخ بکارگیری اولیه، بر مبنای واقعیتها و شرایط موجود در زمان شناخت اولیه دارایی مالی، برای واحد تجاری غیرعملی (طبق تعریف استاندارد بین‌المللی حسابداری۸) باشد که ارزیابی کند آیا ارزش منصفانه ویژگی تسویه قبل از سررسید طبق بند ب۴.۱.۱۲(پ) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، بی‌اهمیت است یا خیر، واحد تجاری باید ویژگیهای جریانهای نقدی قراردادی آن دارایی مالی را بر اساس واقعیتها و شرایط موجود در زمان شناخت اولیه دارایی مالی بدون در نظر گرفتن استثنای مندرج در بند ب۴.۱.۱۲ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ برای ویژگی تسویه قبل از سررسید، ارزیابی کند. چنانچه ویژگیهای جریانهای نقدی قراردادی داراییهای مالی، بر اساس واقعیتها و شرایط موجود در زمان شناخت اولیه دارایی مالی ارزیابی شده باشد، واحد تجاری باید بدون در نظر گرفتن استثنای مندرج در بند ب۴.۱.۱۲ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ برای ویژگی تسویه قبل از سررسید، تا زمان قطع شناخت آن داراییهای مالی، مبلغ دفتری را در تاریخ گزارشگری افشا کند.

تاریخ اجرا و گذار

۴۳. واحد تجاری باید الزامات این استاندارد را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۰۷ یا پس از آن شروع می‌شود، بکار گیرد. بکارگیری پیش از موعد توصیه می‌شود. در صورتی که واحد تجاری این استاندارد را پیش از موعد بکار گیرد، باید این موضوع را افشا کند.

۴۴. در صورتی که‌واحدتجاری این استاندارد را برای دوره های سالانه‌ای که پیش از اول ژانویه سال ۲۰۰۶ شروع می‌شود بکار گیرد، ارائه اطلاعات مقایسه‌ای برای الزامات افشای مندرج در بندهای ۳۱ تا ۴۲ درباره ماهیت و میزان ریسکهای ناشی از ابزارهای مالی ضرورت ندارد.

۴۴الف. استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱ (تجدیدنظرشده در سال ۲۰۰۷)، اصطلاحات مورد استفاده در کل استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را اصلاح کرد. افزون بر این، بندهای ۲۰، ۲۱، ۲۳(پ) و (ت)، ۲۷(پ) و ب۵ را اصلاح نمود. واحد تجاری باید این موارد اصلاحی را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۰۹ شروع می‌شود، بکار گیرد. اگر واحد تجاری استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱ (تجدیدنظرشده در سال ۲۰۰۷) را پیش از موعد بکار گیرد، این موارد اصلاحی باید برای آن دوره‌ها اعمال شود.

۴۴ب. استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۳ (تجدیدنظرشده در سال ۲۰۰۸)، بند ۳(پ) را حذف کرد. واحد تجاری باید این مورد اصلاحی را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول جولای سال ۲۰۰۹ شروع می‌شود، بکار گیرد. اگر واحد تجاری استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳ (تجدیدنظرشده در سال ۲۰۰۸) را پیش از موعد بکار گیرد، این مورد اصلاحی باید برای آن دوره اعمال شود. با وجود این، مورد اصلاحی مزبور، برای مابه‌ازای احتمالی ناشی از ترکیب تجاری که تاریخ تحصیل آن قبل از بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۳ (تجدیدنظرشده در سال ۲۰۰۸) است، کاربرد ندارد. در مقابل، واحد تجاری باید این مابه‌ازا را طبق بندهای ۶۵الف تا ۶۵ث استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۳ (اصلاح‌شده در سال ۲۰۱۰) به حساب منظور کند.

۴۴پ. واحد تجاری باید مورد اصلاحی مندرج در بند ۳ را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۰۹ یا پس از آن شروع می‌شود، بکار گیرد. در صورتی که واحد تجاری **ابزارهای مالی قابل فروش به ناشر و تعهدات ناشی از انحلال** (اصلاحات استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ و استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱)، منتشرشده در فوریه سال ۲۰۰۸، را پیش از موعد بکار گیرد، مورد اصلاحی مندرج در بند ۳ باید برای آن دوره اعمال شود.

۴۴ت. **اصلاحات استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی**، منتشرشده در می سال ۲۰۰۸، بند ۳(الف) را اصلاح کرد. واحد تجاری باید این مورد اصلاحی را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۰۹ یا پس از آن شروع می‌شود، بکار گیرد. بکارگیری پیش از موعد مجاز است. اگر واحد تجاری این مورد اصلاحی را پیش از موعد بکار گیرد، باید این موضوع را افشا کند و اصلاحات بند ۱ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۲۸، بند ۱ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۱ و بند ۴ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲، منتشرشده در می سال ۲۰۰۸، را برای آن دوره بکار گیرد. واحد تجاری مجاز است این مورد اصلاحی را با تسری به آینده بکار گیرد.

۴۴ث. [حذف شد]

۴۴ج. [حذف شد]

۴۴چ. **بهبود افشا درباره ابزارهای مالی** (اصلاحات استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷)، منتشرشده در مارس سال ۲۰۰۹، بندهای ۲۷، ۳۹ و ب۱۱ را اصلاح نمود و بندهای ۲۷الف، ۲۷ب، ب۱۰الف و ب۱۱الف تا ب۱۱ج را اضافه کرد. واحد تجاری باید این اصلاحات را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۰۹ یا پس از آن شروع می‌شود، بکارگیرد. ارائه افشاهای الزامی طبق اصلاحات مزبور، برای موارد زیر ضروری نیست:

الف. تمام صورت وضعیتهای مالی سالانه یا میان‌دوره‌ای، که پایان دوره مقایسه‌ای سالانه آنها قبل از ۳۱ دسامبر سال ۲۰۰۹ می‌باشد، یا

ب. تمام صورت وضعیتهای مالی در آغاز نخستین دوره مقایسه‌ای در تاریخی قبل از ۳۱ دسامبر سال ۲۰۰۹.

بکارگیری پیش از موعد، مجاز است. در صورتی که واحد تجاری این اصلاحات را پیش از موعد بکار گیرد، باید این موضوع را افشا نماید.[۱]

۴۴ح تا ۴۴د. [حذف شد]

۴۴ذ. **اصلاحات استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی**، منتشرشده در می سال ۲۰۱۰، بند ۴۴ب را اصلاح کرد. واحد تجاری باید این مورد اصلاحی را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول جولای سال ۲۰۱۰ یا پس از آن شروع می‌شود، بکار گیرد. بکارگیری پیش از موعد مجاز است.

۴۴ر. **اصلاحات استانداردهای بین‌المللی گزاشگری مالی**، منتشرشده در می سال ۲۰۱۰، بند ۳۲الف را اضافه و بندهای ۳۴ و ۳۶ تا ۳۸ را اصلاح کرد. واحد تجاری باید این اصلاحات را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۱۱ یا پس از آن شروع می‌شود، بکار گیرد. بکارگیری پیش از موعد مجاز است. در صورتی که واحد تجاری این اصلاحات را پیش از موعد بکارگیرد، باید این موضوع را افشا کند.

۴۴ز. **افشا- انتقال داراییهای مالی** (اصلاحات استاندارد بین‌المللی گزاشگری مالی ۷)، منتشرشده در اکتبر سال ۲۰۱۰، بند ۱۳ را حذف و بندهای ۴۲الف تا ۴۲ح و ب۲۹ تا ب۳۹ را اضافه کرد. واحد تجاری باید این اصلاحات را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول جولای سال ۲۰۱۱ یا پس از آن شروع می‌شود، بکار گیرد. بکارگیری پیش از موعد مجاز است. در صورتی که واحد تجاری این اصلاحات را پیش از موعد بکار گیرد، باید این موضوع را افشا کند. واحد تجاری ملزم نیست که افشاهای الزامی طبق این اصلاحات را برای دوره‌هایی که قبل از تاریخ بکارگیری اولیه اصلاحات شروع شده است، ارائه نماید.

۴۴ژ. [حذف شد]

۴۴س. استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۰ و استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۱ **مشارکتها**، منتشرشده در می سال ۲۰۱۱، بند ۳ را اصلاح کرد. واحد تجاری باید این مورد اصلاحی را هنگام بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۰ و استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۱ اعمال کند.

۴۴ش. استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۳، منتشرشده در می سال ۲۰۱۱، بندهای ۳، ۲۸ و ۲۹ و پیوست الف را اصلاح نمود و بندهای ۲۷ تا ۲۷ب را حذف کرد. واحد تجاری باید این اصلاحات را هنگام بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۳ اعمال نماید.

۴۴ص. **ارائه اجزای سایر اقلام سود و زیان جامع** (اصلاحات استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱)، منتشرشده در ژوئن سال ۲۰۱۱، بند ۲۷ب را اصلاح کرد. واحد تجاری باید این مورد اصلاحی را هنگام بکارگیری استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱، اصلاح‌شده در ژوئن سال ۲۰۱۱، اعمال کند.

---

۱. به دنبال **معافیت محدود از افشای مقایسه‌ای استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷ برای واحدهای تجاری پذیرنده** (اصلاحات استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱)، منتشرشده در ژانویه سال ۲۰۱۰، بند ۴۴چ اصلاح شد. هیئت، بند ۴۴چ را به منظور شفاف‌سازی نتیجه‌گیریهای خود، اصلاح کرد و برای **بهبود افشا درباره ابزارهای مالی** (اصلاحات استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷)، گذار در نظر گرفت.

۴۴ض. **افشا–تهاتر داراییهای مالی و بدهیهای مالی** (اصلاحات استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷)، منتشرشده در دسامبر سال ۲۰۱۱، بندهای ۱۳الف تا ۱۳ج و ب۴۰ تا ب۵۳ را اضافه کرد. واحد تجاری باید این اصلاحات را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۱۳ یا پس از آن شروع می‌شود و دوره‌های میانی آن دوره‌های سالانه، بکار گیرد. واحد تجاری باید افشاهای الزامی طبق این اصلاحات را با تسری به گذشته ارائه نماید.

۴۴ط تا ۴۴ف. [حذف شد]

۴۴ق. **واحدهای تجاری سرمایه‌گذاری** (اصلاحات استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۰، استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۲ و استاندارد بین‌المللی حسابداری ۲۷)، منتشرشده در اکتبر سال ۲۰۱۲، بند ۳ را اصلاح کرد. واحد تجاری باید این مورد اصلاحی را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۱۴ یا پس از آن شروع می‌شود، بکار گیرد. بکارگیری پیش از موعد **واحدهای تجاری سرمایه‌گذاری** مجاز است. اگر واحد تجاری این مورد اصلاحی را پیش از موعد بکار گیرد، باید تمام اصلاحات مربوط به واحدهای تجاری سرمایه‌گذاری را همزمان اعمال نماید.

۴۴ک. [حذف شد]

۴۴گ. استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، منتشرشده در جولای سال ۲۰۱۴، بندهای ۲ تا ۵، ۸ تا ۱۱، ۱۴، ۲۰، ۲۸ تا ۳۰، ۳۶، ۴۲پ تا ۴۲ث، پیوست الف و بندهای ب۱، ب۵، ب۹، ب۱۰، ب۲۲ و ب۲۷ را اصلاح، بندهای ۱۲، ۱۲الف، ۱۶، ۲۲ تا ۲۴، ۳۷، ۴۴ث، ۴۴ج، ۴۴ح تا ۴۴د، ۴۴ژ، ۴۴ط تا ۴۴ف، ۴۴ک، ب۴ و پیوست ت را حذف و بندهای ۵الف، ۱۰الف، ۱۱الف، ۱۱ب، ۱۲ب تا ۱۲ت، ۱۶الف، ۲۰الف، ۲۱الف تا ۲۱ت، ۲۲الف تا ۲۲پ، ۲۳الف تا ۲۳ج، ۲۴الف تا ۲۴چ، ۳۵الف تا ۳۵ژ، ۴۲خ تا ۴۲ط، ۴۴گ‌الف و ب۸الف تا ب۸د را اضافه کرد. واحد تجاری باید این اصلاحات را هنگام بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ اعمال کند. اعمال این اصلاحات برای اطلاعات مقایسه‌ای ارائه‌شده قبل از تاریخ بکارگیری اولیه استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ ضروری نیست.

۴۴گ‌الف. طبق بند ۷.۱.۲ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، برای دوره‌های گزارشگری سالانه قبل از اول ژانویه سال ۲۰۱۸، واحد تجاری ممکن است تصمیم بگیرد تنها الزامات ارائه سودها و زیانهای بدهیهای مالی اختصاص‌یافته به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره در بندهای ۵.۷.۱(پ)، ۵.۷.۷ تا ۵.۷.۹، ۷.۲.۱۴ و ب۵.۷.۵ تا ب۵.۷.۲۰ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را بدون بکارگیری سایر الزامات استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، زودتر از موعد بکار گیرد. در صورتی که واحد تجاری تنها بکارگیری این بندهای استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را انتخاب کند، باید این موضوع را افشا نماید و بطور مستمر، افشاهای مربوط تعیین‌شده در بندهای ۱۰ تا ۱۱ این استاندارد را ارائه کند (طبق اصلاح صورت‌گرفته بر اساس استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ (۲۰۱۰)).

۴۴الف‌الف. **اصلاحات سالانه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی– دوره ۲۰۱۲ تا ۲۰۱٤**، منتشرشده در سپتامبر سال ۲۰۱۴، بندهای ۴۴ض و ب۳۰ را اصلاح و بند ب۳۰الف را اضافه کرد. واحد تجاری باید این اصلاحات را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۱۶ یا پس از آن شروع می‌شود، طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۸ **رویه‌های حسابداری، تغییر در برآوردهای حسابداری و اشتباهات** با تسری به گذشته بکار گیرد، مگر اینکه بکارگیری اصلاحات بندهای ب۳۰ و ب۳۰الف برای دوره‌های ارائه‌شده‌ای که شروع آنها قبل از دوره سالانه نخستین بکارگیری آن اصلاحات توسط واحد تجاری است، ضرورت نداشته باشد. بکارگیری پیش از موعد اصلاحات بندهای ۴۴ض، ب۳۰ و ب۳۰الف مجاز است. اگر واحد تجاری این اصلاحات را پیش از موعد بکار گیرد، باید این موضوع را افشا کند.

۴۴ب‌ب. **بهبود افشا** (اصلاحات استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱)، منتشرشده در دسامبر سال ۲۰۱۴، بندهای ۲۱ و ب۵ را اصلاح کرد. واحد تجاری باید این اصلاحات را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۱۶ یا پس از آن شروع می‌شود، بکار گیرد. بکارگیری پیش از موعد این اصلاحات مجاز است.

۴۴پ‌پ. استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۶ **اجاره‌ها**، منتشرشده در ژانویه سال ۲۰۱۶، بندهای ۲۹ و ب۱۱ت را اصلاح کرد. واحد تجاری باید این اصلاحات را هنگام بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۶ اعمال کند.

۴۴ت‌ت. [**این بند اشاره به اصلاحاتی دارد که هنوز لازم‌الاجرا نشده است و بنابراین، در این ویرایش درج نشده است.**]

کنارگذاری استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۰

۴۵. این استاندارد، جایگزین استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۰ **افشا در صورتهای مالی بانکها و مؤسسات مالی مشابه** می‌شود.

پیوست الف
اصطلاحات تعریف‌شده

این پیوست، بخش جدانشدنی این استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی است.

ریسک اعتباری	ریسک اینکه یک طرف ابزار مالی، به دلیل عدم ایفای تعهد، موجب زیان مالی طرف دیگر شود.
درجه (رتبه‌بندی) ریسک اعتباری	رتبه‌بندی ریسک اعتباری بر مبنای ریسک وقوع نکول ابزار مالی.
ریسک واحد پول	ریسک نوسان ارزش منصفانه یا جریانهای نقدی آتی یک ابزار مالی به دلیل تغییر در نرخهای ارز
ریسک نرخ بهره	ریسک نوسان ارزش منصفانه یا جریانهای نقدی آتی یک ابزار مالی به دلیل تغییر در نرخهای بهره بازار
ریسک نقدینگی	ریسک اینکه واحد تجاری در ایفای تعهدات مربوط به بدهیهای مالی که از طریق تحویل نقد یا دارایی مالی دیگر تسویه می‌شود، دچار مشکل شود.
وامهای پرداختنی	وامهای پرداختنی، بدهیهای مالی به غیر از حسابهای پرداختنی تجاری کوتاه‌مدت در شرایط اعتباری عادی است.
ریسک بازار	ریسک نوسان ارزش منصفانه یا جریانهای نقدی آتی یک ابزار مالی به دلیل تغییر در قیمتهای بازار. ریسک بازار از سه نوع ریسک تشکیل شده است: **ریسک واحد پول، ریسک نرخ بهره و ریسک سایر قیمتها**.
ریسک سایر قیمتها	ریسک نوسان ارزش منصفانه یا جریانهای نقدی آتی یک ابزار مالی، به دلیل تغییر در قیمتهای بازار (به غیر از تغییرات ناشی از **ریسک نرخ بهره** یا **ریسک واحد پول**)، صرف‌نظر از اینکه آن تغییرات در اثر عوامل خاص ابزار مالی منفرد یا ناشر آن، یا عوامل تأثیرگذار بر تمام ابزارهای مالی مشابه معامله‌شده در بازار ایجاد شود.

اصطلاحات زیر، در بند ۱۱ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲، بند ۹ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹، پیوست الف استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ یا پیوست الف استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۳ تعریف شده و در این استاندارد، با معانی مشخص‌شده در استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲، استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹، استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ و استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۳ بکار رفته است.

- بهای مستهلک شده دارایی مالی یا بدهی مالی
- دارایی ناشی از قرارداد
- داراییهای مالی با کیفیت اعتباری کاهش‌یافته
- قطع شناخت
- ابزار مشتقه
- سود تقسیمی
- روش بهره مؤثر
- ابزار مالکانه
- زیانهای اعتباری مورد انتظار
- ارزش منصفانه
- دارایی مالی
- قرارداد تضمین مالی
- ابزار مالی
- بدهی مالی
- بدهی مالی به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره
- معامله پیش‌بینی‌شده
- مبلغ دفتری ناخالص دارایی مالی
- ابزار مصون‌سازی
- نگهداری‌شده برای مبادله
- سودها یا زیانهای کاهش ارزش
- ذخیره کاهش ارزش
- سررسیدگذشته
- داراییهای مالی خریداری‌شده یا ایجادشده با کیفیت اعتباری کاهش‌یافته
- تاریخ تجدیدطبقه‌بندی
- خرید یا فروش به روش معمول

سازمان حسابرسی

پیوست ب
رهنمود بکارگیری

این پیوست، بخش جدانشدنی این استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی است.

طبقات ابزارهای مالی و سطح افشا (بند ۶)

ب۱. بند ۶ واحد تجاری را ملزم می‌کند ابزارهای مالی را در طبقاتی که متناسب با ماهیت اطلاعات افشاشده است و ویژگیهای آن ابزارهای مالی را مد نظر قرار می‌دهد، گروه‌بندی کند. طبقات توصیف‌شده در بند ۶، توسط واحد تجاری تعیین می‌شود و بنابراین، از طبقات تعیین‌شده برای ابزارهای مالی در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ (که نحوه اندازه‌گیری ابزارهای مالی و محل انعکاس شناخت تغییرات در ارزش منصفانه را تعیین می‌کند) متمایز است.

ب۲. در تعیین طبقات ابزارهای مالی، واحد تجاری باید حداقل موارد زیر را در نظر بگیرد:

الف. ابزارهای اندازه‌گیری‌شده به بهای مستهلک شده را از ابزارهای اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه متمایز کند.

ب. ابزارهای مالی خارج از دامنه کاربرد این استاندارد را به صورت یک طبقه یا طبقات جداگانه در نظر بگیرد.

ب۳. واحد تجاری، برحسب شرایط خود، میزان جزئیات قابل ارائه برای رعایت الزامات این استاندارد، میزان تأکید بر جنبه‌های مختلف این الزامات و چگونگی تجمیع اطلاعات برای ارائه تصویر کلی بدون ترکیب اطلاعات برخوردار از ویژگیهای متفاوت را تعیین می‌کند. ضرورت دارد تا میان ارائه اطلاعات بسیار تفصیلی در صورتهای مالی که ممکن است به استفاده‌کنندگان از صورتهای مالی کمک نکند و پنهان نمودن اطلاعات مهم به دلیل تجمیع بیش از حد اطلاعات، توازن برقرار شود. برای مثال، واحد تجاری نباید اطلاعات مهم را به واسطه درج آن در میان انبوهی از جزئیات بی‌اهمیت پنهان کند. همچنین واحد تجاری نباید اطلاعات را آنقدر تجمیع کند که تفاوتهای مهم بین معاملات منفرد یا ریسکهای مربوط، پوشیده بماند.

ب۴. [حذف شد]

سایر موارد افشا ــ رویه‌های حسابداری (بند ۲۱)

ب۵. بند ۲۱، افشای مبنا (یا مبانی) اندازه‌گیری مورد استفاده در تهیه صورتهای مالی و سایر رویه‌های حسابداری بکاررفته که برای درک صورتهای مالی مربوط است را الزامی می‌کند. این افشا برای ابزارهای مالی، ممکن است شامل موارد زیر باشد:

الف. برای بدهیهای مالی اختصاص‌یافته به طبقه اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره:

۱. ماهیت بدهیهای مالی که واحد تجاری آنها را به طبقه ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اختصاص داده است؛

۲. معیارهایی برای تخصیص این چنینی بدهیهای مالی در زمان شناخت اولیه؛ و

۳. نحوه احراز شرایط مندرج در بند ۴.۲.۲ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ برای چنین اختصاصی.

الف‌الف. برای داراییهای مالی اختصاص‌یافته به طبقه اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره:

۱. ماهیت داراییهای مالی که واحد تجاری آنها را به طبقه ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اختصاص داده است؛ و

۲. نحوه رعایت معیارهای مندرج در بند ۴.۱.۵ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ برای چنین اختصاصی.

ب. [حذف شد]

پ. اینکه خرید و فروش داراییهای مالی به روش معمول، در تاریخ معامله یا در تاریخ تسویه به حساب گرفته می‌شود (به بند ۳.۱.۲ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود).

ت. [حذف شد]

ث. نحوه تعیین خالص سودها یا خالص زیانهای هر یک از طبقات ابزارهای مالی (به بند ۲۰(الف) مراجعه شود)؛ برای مثال، اینکه خالص سودها یا خالص زیانهای مربوط به اقلامی که به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اندازه‌گیری می‌شوند، شامل درآمد بهره یا درآمد سود تقسیمی می‌باشد یا خیر.

ج. [حذف شد]

چ. [حذف شد]

همچنین، طبق بند ۱۲۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱ (تجدیدنظرشده در سال ۲۰۰۷)، واحدهای تجاری باید در یادداشت خلاصه اهم رویه‌های حسابداری یا سایر یادداشتها، قضاوتهای مدیریت در فرایند بکارگیری رویه‌های حسابداری واحد تجاری، به غیر از موارد مستلزم برآورد و قضاوتهایی که بیشترین تأثیر را بر مبالغ شناسایی‌شده در صورتهای مالی داشته است را افشا کنند.

ماهیت و میزان ریسکهای ناشی از ابزارهای مالی (بندهای ۳۱ تا ۴۲)

ب۶. افشاهای الزامی طبق بندهای ۳۱ تا ۴۲، باید در صورتهای مالی یا از طریق عطف متقابل از صورتهای مالی به سایر صورتها، مانند یادداشت مدیریت یا گزارش ریسک که با همان شرایط صورتهای مالی و در همان تاریخ در دسترس استفاده‌کنندگان صورتهای مالی قرار می‌گیرد، ارائه شود. بدون اطلاعات ارائه‌شده با استفاده از عطف متقابل، صورتهای مالی کامل نیست.

افشاهای کمّی (بند ۳۴)

ب۷. بند ۳۴(الف)، افشای خلاصه داده‌های کمّی درباره آسیب‌پذیری واحد تجاری از ریسکها بر مبنای اطلاعات درون‌سازمانی ارائه‌شده به مدیران اصلی واحد تجاری را الزامی می‌کند. هرگاه واحد تجاری برای مدیریت آسیب‌پذیری از ریسک، چندین روش را مورد استفاده قرار دهد، باید اطلاعات را با استفاده از روش یا روشهایی افشا کند که مربوط‌ترین و قابل اتکاترین اطلاعات را فراهم می‌کند. استاندارد بین‌المللی حسابداری ۸ **رویه‌های حسابداری، تغییر در برآوردهای حسابداری واشتباهات** درخصوص مربوط بودن و قابل اتکا بودن بحث می‌کند.

ب۸. بند ۳۴(پ)، افشا درباره تمرکز ریسک را الزامی می‌کند. تمرکز ریسک، ناشی از ابزارهای مالی است که ویژگیهای مشابه دارند و بطور مشابهی تحت تأثیر تغییر در شرایط اقتصادی یا سایر شرایط قرار می‌گیرند. تشخیص تمرکز ریسک، مستلزم قضاوت با در نظر گرفتن شرایط واحد تجاری است. افشای تمرکز ریسک باید شامل موارد زیر باشد:

الف. تشریح نحوه تعیین تمرکزها توسط مدیریت؛

ب. تشریح ویژگیهای مشترکی که هر تمرکز را مشخص می‌کند (مانند طرف مقابل، حوزه جغرافیایی، واحد پول یا بازار)؛ و

پ. میزان آسیب‌پذیری از ریسک مرتبط با تمام ابزارهای مالی دارای آن ویژگی مشترک.

رویه‌های مدیریت ریسک اعتباری (بندهای ۳۵ج تا ۳۵چ)

ب۸الف. طبق بند ۳۵ج(ب)، افشای اطلاعات درباره نحوه تعریف نکول برای ابزارهای مالی مختلف و دلایل انتخاب آن تعاریف، الزامی است. طبق بند ۵.۵.۹ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، تعیین اینکه زیانهای اعتباری مورد انتظار در طول عمر باید شناسایی شوند یا خیر، مبتنی بر افزایش ریسک وقوع نکول نسبت به زمان شناخت اولیه است. اطلاعات درباره تعاریف واحد تجاری از نکول، که به استفاده‌کنندگان صورتهای مالی در درک نحوه بکارگیری الزامات زیانهای اعتباری مورد انتظار در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ کمک می‌کند، می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

الف. عوامل کیفی و کمّی در نظر گرفته‌شده در تعریف نکول؛

ب. اینکه تعاریف مختلفی برای انواع متفاوت ابزارهای مالی بکار گرفته شده است یا خیر؛ و

ج. مفروضات درباره نرخ بازیافت (یعنی تعداد داراییهای مالی که به وضعیت قابل وصول برمی‌گردند) پس از وقوع نکول دارایی مالی.

ب۸ب. برای کمک به استفاده‌کنندگان صورتهای مالی در ارزیابی رویه‌های واحد تجاری برای تجدید ساختار و تعدیل، بند ۳۵ج(ج)(۲) افشای اطلاعات درباره نحوه ارزیابی واحد تجاری از اینکه چه میزان از ذخیره کاهش ارزش داراییهای مالی که قبلاً طبق بند ۳۵ج(ج)(۱) افشا شده‌اند، بعداً به مبلغی برابر با زیانهای اعتباری مورد انتظار در طول عمر، طبق بند ۵.۵.۳ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ تجدیداندازه‌گیری می‌شود. اطلاعات کمّی که به استفاده‌کنندگان در درک افزایش بعدی در ریسک اعتباری داراییهای مالی تعدیل‌شده کمک می‌کند، ممکن است شامل اطلاعاتی درباره داراییهای مالی تعدیل شده‌ای باشد که معیارهای مندرج در بند ۳۵ج(ج)(۱) را احراز می‌کنند و اندازه‌گیری ذخیره کاهش ارزش آنها به مبلغی برابر با زیانهای اعتباری مورد انتظار در طول عمر، بازگردانده می‌شود (یعنی نرخ کاهش کیفیت اعتباری).

ب۸پ. بند ۳۵چ(الف)، افشای اطلاعات درباره مبنای داده‌های ورودی و مفروضات و روشهای برآورد استفاده‌شده در بکارگیری الزامات کاهش ارزش مندرج در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را الزامی می‌کند. مفروضات و داده‌های ورودی استفاده‌شده توسط واحد تجاری برای اندازه‌گیری زیانهای اعتباری مورد انتظار یا تعیین میزان افزایش در ریسک اعتباری نسبت به زمان شناخت اولیه، ممکن است شامل اطلاعات به دست آمده از اطلاعات تاریخی داخلی یا گزارشهای رتبه‌بندی و مفروضات درباره عمر مورد انتظار ابزارهای مالی و زمانبندی فروش وثیقه باشد.

تغییر در ذخیره کاهش ارزش (بند ۳۵ح)

ب۸ت. طبق بند ۳۵ح، واحد تجاری باید دلایل تغییر در ذخیره کاهش ارزش طی دوره مالی را توضیح دهد. افزون بر صورت تطبیق مانده ابتدای دوره و مانده پایان دوره ذخیره کاهش ارزش، ممکن است توضیح تفصیلی تغییرات ضروری باشد. این توضیح تفصیلی، ممکن است شامل تحلیل دلایل تغییر در ذخیره کاهش ارزش (شامل موارد زیر) طی دوره باشد:

الف. ترکیب پرتفوی؛

ب. حجم ابزارهای مالی خریداری‌شده یا ایجادشده؛ و

پ. شدت زیانهای اعتباری مورد انتظار.

ب۸ث. برای تعهدات وام و قراردادهای تضمین مالی، کاهش ارزش به عنوان ذخیره شناسایی می‌شود. واحد تجاری باید اطلاعات تغییر در ذخیره کاهش ارزش داراییهای مالی را جدا از اطلاعات تغییر در ذخیره کاهش ارزش تعهدات وام و قراردادهای تضمین مالی افشا کند. با این وجود، در صورتی که یک ابزار مالی شامل هر دو جزء وام (یعنی دارایی مالی) و تعهد استفاده نشده (یعنی تعهدات وام) باشد و واحد تجاری نتواند زیانهای اعتباری مورد انتظار جزء تعهدات وام را جدا از جزء دارایی مالی مشخص کند، زیان اعتباری مورد انتظار جزء تعهدات وام باید همراه با ذخیره کاهش ارزش آن دارایی مالی شناسایی شود. به اندازه مازاد زیانهای اعتباری مورد انتظار ترکیب‌شده بر مبلغ دفتری ناخالص دارایی مالی، زیانهای اعتباری مورد انتظار باید به عنوان ذخیره شناسایی شوند.

وثیقه (بند ۳۵ذ)

ب۸ج. بند ۳۵ذ، افشای اطلاعاتی را الزامی می کند که استفاده‌کنندگان صورتهای مالی بتوانند بر اساس آن، اثر وثیقه و سایر تضمینهای اعتباری بر مبلغ زیانهای اعتباری مورد انتظار را درک کنند. واحد تجاری نه ملزم به افشای اطلاعات درباره ارزش منصفانه وثیقه و سایر تضمینهای اعتباری و نه ملزم به بیان عددی ارزش دقیق وثیقه لحاظ‌شده در محاسبه زیانهای اعتباری مورد انتظار (یعنی زیان ناشی از نکول) است.

ب۸چ. توضیح تفصیلی وثیقه و اثر آن بر مبالغ زیانهای اعتباری مورد انتظار ممکن است شامل اطلاعاتی درباره موارد زیر باشد:

الف. انواع اصلی وثیقه نگهداری شده به‌عنوان تضمین و سایر تضمینهای اعتباری (نمونه‌هایی از تضمینهای اعتباری شامل تضمینها، ابزارهای مشتقه اعتباری و توافقهای خالص‌سازی است که هنوز واجد شرایط تهاتر طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ نیستند)؛

ب. حجم وثیقه نگهداری‌شده و سایر تضمینهای اعتباری و اهمیت آن با توجه به ذخیره کاهش ارزش؛

پ. رویه‌ها و فرایندهای ارزشگذاری و مدیریت وثیقه و سایر تضمینهای اعتباری؛

ت. انواع اصلی طرفهای پایاپای کننده وثیقه و سایر تضمینهای اعتباری و وضعیت اعتباری آنها؛ و

ث. اطلاعاتی درباره تمرکز ریسک در وثیقه و سایر تضمینهای اعتباری.

آسیب‌پذیری از ریسک اعتباری (بندهای ۳۵ز تا ۳۵ژ)

ب۸ح. بند ۳۵ز، افشای اطلاعات درباره آسیب‌پذیری واحد تجاری از تمرکز بااهمیت ریسک اعتباری در تاریخ گزارشگری را الزامی می کند. تمرکز ریسک اعتباری زمانی وجود دارد که تعدادی از طرفهای پایاپای کننده در یک منطقه جغرافیایی باشند یا به فعالیتهای مشابه اشتغال داشته باشند و از ویژگیهای اقتصادی مشابهی برخوردار باشند به‌گونه‌ای که بتوانند تعهدات قراردادی را که بطور مشابه تحت تأثیر تغییرات در شرایط اقتصادی یا شرایط دیگر است، ایفا کنند. واحد تجاری باید اطلاعاتی ارائه کند که استفاده‌کنندگان صورتهای مالی بتوانند درک کنند که آیا گروهها یا پرتفوهای ابزارهای مالی با ویژگیهایی خاص که بتواند بخش بزرگی از آن گروه ابزارهای مالی، مانند تمرکز بر ریسکهایی خاص را تحت تأثیر قرار دهد، وجود دارد یا خیر. این موارد برای مثال، می‌تواند شامل گروه‌بندی وامها بر حسب ارزش، تمرکز جغرافیایی، تمرکز صنعتی یا تمرکز مبتنی بر نوع ناشر باشد.

ب۸خ. تعداد درجه‌های رتبه‌بندی ریسک اعتباری استفاده‌شده برای افشای اطلاعات طبق بند ۳۵ز، باید با تعداد درجه‌های رتبه‌بندی ریسک اعتباری که واحد تجاری برای مقاصد مدیریت ریسک اعتباری به مدیران اصلی گزارش می کند، سازگار باشد. اگر اطلاعات سررسیدگذشته تنها اطلاعات مرتبط با وام‌گیرنده است که در دسترس واحد تجاری است و واحد تجاری طبق بند ۵.۵.۱۱ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، از اطلاعات سررسیدگذشته برای ارزیابی اینکه ریسک اعتباری افزایش قابل ملاحظه نسبت به زمان شناخت اولیه داشته است یا خیر، استفاده می کند، واحد تجاری باید تجزیه و تحلیلی از وضعیتهای سررسیدگذشته برای آن داراییهای مالی ارائه کند.

ب۸د. هنگامی که واحد تجاری زیانهای اعتباری مورد انتظار را بر مبنای جمعی اندازه‌گیری می کند، واحد تجاری ممکن است نتواند مبلغ دفتری ناخالص تک تک داراییهای مالی یا آسیب‌پذیری از ریسک اعتباری تعهدات وام و قراردادهای تضمین مالی را به درجه‌های رتبه‌بندی ریسک اعتباری که برای آنها زیانهای اعتباری مورد انتظار در طول عمر شناسایی شده است، تخصیص دهد. در این مورد، واحد تجاری باید الزام مندرج در بند ۳۵ز را برای آن ابزارهای مالی که بطور مستقیم قابل تخصیص به درجه رتبه‌بندی ریسک اعتباری هستند، بکار گیرد و مبلغ دفتری ناخالص ابزارهای مالی که برای آنها زیانهای اعتباری مورد انتظار در طول عمر بر مبنای جمعی اندازه‌گیری شده است را به تفکیک افشا کند.

حداکثر آسیب‌پذیری از ریسک اعتباری (بند ۳۶ (الف))

ب۹. بندهای ۳۵ذ(الف) و ۳۶(الف)، افشای مبلغی که به بهترین شکل، نشان‌دهنده حداکثر میزان آسیب‌پذیری واحد تجاری از ریسک اعتباری است را الزامی می کند. این مبلغ برای یک دارایی مالی، عموماً برابر با مبلغ دفتری ناخالص، پس از کسر موارد زیر است:

الف. تمام مبالغ تهاترشده طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲؛ و

ب. هرگونه ذخیره کاهش ارزش شناسایی‌شده طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹.

ب۱۰. فعالیتهایی که منجر به ریسک اعتباری می‌شود و حداکثر میزان آسیب‌پذیری از ریسک اعتباری مربوط، شامل موارد زیر است، اما محدود به آنها نمی‌باشد:

الف. اعطای وام به مشتریان و سپرده‌گذاری نزد سایر واحدهای تجاری. در این موارد، حداکثر میزان آسیب‌پذیری از ریسک اعتباری، معادل مبلغ دفتری داراییهای مالی مربوط است.

ب. انعقاد قراردادهای مشتقه، مانند قراردادهای مبادله ارزی، سواپهای نرخ بهره و ابزارهای مشتقه اعتباری. هرگاه دارایی ایجادشده، به ارزش منصفانه اندازه‌گیری شود، حداکثر میزان آسیب‌پذیری از ریسک اعتباری در پایان دوره گزارشگری، برابر با مبلغ دفتری خواهد بود.

پ. اعطای تضمینهای مالی. در این مورد، حداکثر میزان آسیب‌پذیری از ریسک اعتباری، بیشترین مبلغی است که اگر تضمین به اجرا گذاشته شود، ممکن است واحد تجاری مجبور به پرداخت آن شود. مبلغ مزبور ممکن است به میزان قابل ملاحظه‌ای بیش از مبلغ شناسایی‌شده به عنوان بدهی باشد.

ت. تعهدات وام که در طول عمر استفاده از آن، غیرقابل فسخ می‌باشد یا تنها در واکنش به تغییر نامطلوب بااهمیت، قابل فسخ می‌شود. اگر ناشر نتواند تعهدات وام را به صورت خالص از طریق نقد یا ابزار مالی دیگر تسویه کند، حداکثر میزان آسیب‌پذیری از ریسک اعتباری برابر با مبلغ کامل تعهد است، زیرا مبلغ تعهدات خارج از ترازنامه که ممکن است در آینده مورد استفاده قرار گیرد، مشخص نیست. این مبلغ ممکن است به میزان قابل ملاحظه‌ای بیش از مبلغ شناسایی‌شده به عنوان بدهی باشد.

افشاهای کمّی ریسک نقدینگی (بندهای ۳۴(الف) و ۳۹(الف) و (ب))

ب۱۰الف. طبق بند ۳۴(الف)، واحد تجاری خلاصه داده‌های کمّی درباره آسیب‌پذیری از ریسک نقدینگی را بر مبنای اطلاعات درون‌سازمانی ارائه‌شده به مدیران اصلی افشا می‌کند. واحد تجاری باید نحوه تعیین این داده‌ها را توضیح دهد. در صورتی که جریانهای نقدی خروجی (یا دارایی مالی دیگری) منظورشده در آن داده‌ها:

الف. بسیار زودتر از انعکاس در آن داده‌ها، واقع شده باشد، یا

ب. مربوط به مبالغی بسیار متفاوت از مبالغ ارائه‌شده در آن داده‌ها باشد (برای مثال در مورد ابزار مشتقه‌ای که در داده‌های مربوط به تسویه به صورت خالص گنجانده شده است اما طرف مقابل، اختیار دارد تسویه ناخالص آن ابزار را الزامی نماید)،

واحد تجاری باید این موضوع را بیان کند و اطلاعات کمّی را ارائه نماید که ارزیابی میزان این ریسک را برای استفاده‌کنندگان صورتهای مالی فراهم کند، مگر اینکه این اطلاعات در تجزیه و تحلیل سررسید قراردادی طبق بند ۳۹(الف) یا (ب)، مد نظر قرار گرفته باشد.

ب۱۱. هنگام تهیه تجزیه و تحلیل سررسید طبق بند ۳۹(الف) و (ب)، واحد تجاری برای تعیین تعداد بازه‌های زمانی مناسب، از قضاوت خود استفاده می‌کند. برای مثال، ممکن است از نظر واحد تجاری بازه‌های زمانی زیر مناسب باشد:

الف. کمتر از یک ماه؛

ب. بین یک تا سه ماه؛

پ. بین سه ماه تا یک سال؛ و

ت. بین یک تا پنج سال.

ب۱۱الف.طبق بند ۳۹(الف) و (ب)، واحد تجاری نباید ابزار مشتقه تعبیه‌شده را از ابزار مالی مختلط جدا کند. برای چنین ابزاری، واحد تجاری باید بند ۳۹(الف) را بکار گیرد.

ب۱۱ب. طبق بند ۳۹(ب)، در صورتی که سررسیدهای قراردادی برای درک زمانبندی جریانهای نقدی ضروری باشد، واحد تجاری باید تجزیه و تحلیل کمّی سررسید بدهیهای مالی مشتقه را که نشان‌دهنده سررسیدهای قراردادی باقیمانده است، افشا کند. برای مثال، در موارد زیر ممکن است چنین شرایطی ایجاد شده باشد:

الف. سواپ نرخ بهره با سررسید باقیمانده پنج سال در مصون‌سازی جریانهای نقدی دارایی یا بدهی مالی با نرخ متغیر.

ب. تمام تعهدات وامها.

ب۱۱پ. بند ۳۹(الف) و (ب) واحد تجاری را ملزم می‌کند که تجزیه و تحلیل سررسید بدهیهای مالی، که سررسیدهای قراردادی باقیمانده برای برخی بدهیهای مالی را نشان می‌دهد، را افشا کند. در این افشا:

الف. هنگامی که طرف مقابل، حق انتخاب زمان پرداخت را داشته باشد، بدهی به نزدیکترین دوره‌ای که ممکن است واحد تجاری ملزم به پرداخت شود تخصیص می یابد. برای مثال، بدهیهای مالی که واحد تجاری ممکن است با درخواست طرف مقابل (مانند سپرده‌های دیداری) ملزم به پرداخت آنها شود، در اولین بازه زمانی قرار می‌گیرند.

ب. هرگاه واحد تجاری متعهد به پرداخت مبالغ به صورت اقساطی باشد، هر قسط به اولین دوره‌ای که ممکن است واحد تجاری در آن دوره ملزم به پرداخت شود، تخصیص می‌یابد. برای مثال، تعهدات وام خارج از ترازنامه، در بازه زمانی دربردارنده اولین تاریخی که ممکن است در آن تاریخ بازپرداخت شود، قرار می‌گیرد.

پ. برای قراردادهای تضمین مالی منتشرشده، حداکثر مبلغ تضمین به اولین دوره‌ای تخصیص می‌یابد که ممکن است در آن دوره تضمین به اجرا گذاشته شود.

ب۱۱ت. مبالغ قراردادی افشاشده در تجزیه و تحلیل سررسید، که طبق بند ۳۹(الف) و (ب) الزامی شده است، جریانهای نقدی قراردادی تنزیل‌نشده است، برای مثال:

الف. بدهیهای اجاره ناخالص (قبل از کسر هزینه‌های تأمین مالی)؛

ب. قیمتهای تعیین‌شده در موافقت‌نامه‌های آتی برای خرید نقدی داراییهای مالی؛

پ. مبالغ خالص برای پرداخت شناور/ دریافت ثابت سواپهای نرخ بهره‌ای که جریانهای نقدی خالص آنها مبادله می‌شود؛

ت. مبالغ قراردادی قابل مبادله در یک ابزار مالی مشتقه (برای مثال سواپ واحد پول) که با جریانهای نقدی ناخالص مبادله می‌شود؛ و

ث. تعهدات ناخالص وام.

این جریانهای نقدی تنزیل‌نشده، با مبالغی که در صورت وضعیت مالی ارائه می‌شود، تفاوت دارد زیرا مبالغ درج‌شده در آن صورت مالی، بر مبنای جریانهای نقدی تنزیل‌شده است. زمانی که مبلغ قابل پرداخت ثابت نباشد، مبلغ افشاشده بر حسب شرایط موجود در پایان دوره گزارشگری تعیین می‌شود. برای مثال، زمانی که مبلغ قابل پرداخت با تغییرات شاخص تغییر می‌کند، مبلغ افشاشده ممکن است مبتنی بر سطح شاخص در پایان دوره باشد.

ب۱۱ث. بند ۳۹(پ) واحد تجاری را ملزم می‌کند نحوه مدیریت ریسک نقدینگی مربوط به اقلام افشاشده در افشاهای کمّی الزامی طبق بند ۳۹(الف) و (ب) را توضیح دهد. در صورتی که اطلاعات تجزیه و تحلیل سررسید داراییهای مالی نگهداری‌شده برای مدیریت ریسک نقدینگی (برای مثال، داراییهای مالی که به آسانی قابل فروش هستند یا انتظار می‌رود جریانهای نقدی ورودی برای تأمین جریانهای نقدی خروجی مربوط به بدهیهای مالی ایجاد کنند)، به استفاده‌کنندگان صورتهای مالی در ارزیابی ماهیت و میزان ریسک نقدینگی کمک کند، واحد تجاری باید این اطلاعات را افشا نماید.

ب۱۱ج. سایر عواملی که واحد تجاری در ارائه افشاهای الزامی طبق بند ۳۹(پ) مدنظر قرار می‌دهد شامل موارد زیر است، اما محدود به این موارد نمی‌باشد:

الف. آیا واحد تجاری برای تأمین نیازهای نقدینگی می‌تواند به تسهیلات اعتباری تعهدشده (مانند تسهیلات اسناد تجاری) یا سایر خطوط اعتباری (مانند تسهیلات اعتباری با مقاصد خاص) دسترسی داشته باشد؛

ب. آیا واحد تجاری برای تأمین نیازهای نقدینگی، سپرده‌هایی را نزد بانکهای مرکزی نگهداری می‌کند؛

پ. آیا واحد تجاری منابع تأمین مالی بسیار متنوعی دارد؛

ت. آیا واحد تجاری تمرکز ریسک نقدینگی قابل ملاحظه‌ای در داراییها یا منابع تأمین مالی خود دارد؛

ث. آیا واحد تجاری برای مدیریت ریسک نقدینگی، از فرایندهای کنترل داخلی و طرحهای احتمالی برخوردار است؛

ج. آیا واحد تجاری از ابزارهایی که دربردارنده شرایط بازپرداخت سریع می‌باشد، برخوردار است (برای مثال در زمان کاهش رتبه اعتباری واحد تجاری)؛

چ. آیا واحد تجاری ابزارهایی دارد که بتواند انتقال وثیقه را الزامی کند (برای مثال تقاضای سپرده بابت ابزارهای مشتقه)؛

ح. آیا واحد تجاری ابزارهایی دارد که به آن واحد اجازه دهد بین تسویه بدهیهای مالی از طریق تحویل نقد (یا دارایی مالی دیگر) یا از طریق تحویل سهام خود، انتخاب کند؛

خ. آیا واحد تجاری ابزارهایی دارد که مشمول توافقهای خالص‌سازی جامع شود.

ب۱۲ تا ب۱۶. [حذف شد]

ریسک بازار – تحلیل حساسیت (بندهای ۴۰و ۴۱)

ب۱۷. بند ۴۰(الف)، تحلیل حساسیت را برای هر یک از انواع ریسکهای بازار که واحد تجاری در معرض آن قرار دارد، الزامی می‌کند. طبق بند ب۳، واحد تجاری درباره چگونگی تجمیع اطلاعات برای ارائه تصویر کلی بدون ترکیب اطلاعات برخوردار از ویژگیهای متفاوت درباره آسیب‌پذیری از ریسکهای ناشی از محیط‌های اقتصادی بسیار متفاوت، تصمیم‌گیری می‌کند. برای مثال:

الف. واحد تجاری که ابزارهای مالی را معامله می‌کند، ممکن است این اطلاعات را برای ابزارهای مالی نگهداری‌شده برای مبادله و ابزارهای مالی که برای مبادله نگهداری نشده‌اند، بطور جداگانه افشا نماید.

ب واحد تجاری، آسیب‌پذیری از ریسکهای بازار ناشی از حوزه‌های با تورم حاد را با آسیب‌پذیری خود از همان ریسکهای بازار در حوزه‌های با تورم بسیار اندک، تجمیع نمی‌کند.

اگر واحد تجاری تنها در معرض یک نوع ریسک بازار در یک محیط اقتصادی قرار گیرد، اطلاعات را به صورت تفکیک‌شده نشان نمی‌دهد.

ب۱۸. بند ۴۰(الف)، تحلیل حساسیت را برای نشان دادن تأثیر تغییرات محتمل و معقول متغیر ریسک مربوط (مانند نرخهای بهره رایج در بازار، نرخهای ارز، قیمت سهام یا قیمتهای کالا) بر سود یا زیان دوره و حقوق مالکانه الزامی می‌کند. به همین منظور:

الف. واحدهای تجاری ملزم به تعیین سود یا زیان دوره با فرض متفاوت بودن متغیرهای ریسک مربوط، نیستند. در مقابل، واحدهای تجاری با این فرض که تغییر محتمل و معقول در متغیر ریسک مربوط در پایان دوره گزارشگری اتفاق افتاده و بر میزان آسیب‌پذیری از ریسک موجود در آن تاریخ اثر گذاشته است، اثر آن را بر سود یا زیان دوره و حقوق مالکانه در پایان دوره گزارشگری افشا می‌کنند. برای مثال، اگر واحد تجاری در پایان سال بدهی با نرخ شناور داشته باشد، اثر آن بر سود یا زیان (یعنی هزینه بهره) سال جاری را با این فرض که نرخهای بهره با مبالغ محتمل و معقول تغییر می‌کند، افشا می‌نماید.

ب. واحدهای تجاری ملزم نیستند که اثر هر تغییر در متغیر ریسک مربوط، که در دامنه تغییرات محتمل و معقول است، را بر سود یا زیان دوره و حقوق مالکانه افشا کنند. افشای آثار تغییرات در محدوده دامنه محتمل و معقول، کافی است.

ب۱۹. برای تعیین اینکه کدام تغییرات، تغییر محتمل و معقول در متغیر ریسک مربوط تلقی می‌شود، واحد تجاری باید موارد زیر را در نظر بگیرد:

الف. محیطهای اقتصادی که در آن فعالیت می‌کند. تغییر محتمل و معقول، نباید شامل وضعیتهای بعید یا "بدترین مورد" یا "آزمونهای تنش" باشد. افزون بر این، اگر نرخ تغییر در متغیر ریسک مربوط، ثابت باشد، ضرورتی ندارد واحد تجاری در تغییر محتمل و معقول متغیر ریسک انتخابی، تغییر ایجاد کند. برای مثال، فرض کنید که نرخ بهره ۵ درصد است و واحد تجاری نوسان محتمل و معقول نرخ بهره را ۰/۵± واحد مبنا تعیین کرده است. در صورت تغییر نرخ بهره به ۴/۵ درصد یا ۵/۵ درصد، واحد تجاری اثر این تغییر را بر سود یا زیان دوره و حقوق مالکانه افشا می‌کند. در دوره بعد، نرخهای بهره به ۵/۵ درصد افزایش می‌یابد. واحد تجاری همچنان بر این باور است که نوسان نرخ بهره ۰/۵± واحد مبنا است (یعنی نرخ تغییر در نرخ بهره ثابت است). واحد تجاری در صورت تغییر نرخ بهره به ۵ درصد یا ۶ درصد، اثر این تغییر را بر سود یا زیان دوره و حقوق مالکانه افشا می‌کند. واحد تجاری ملزم نیست که در ارزیابی خود از نوسان محتمل و معقول ۰/۵± درصدی در نرخهای بهره، تجدیدنظر به عمل آورد، مگر اینکه شواهدی وجود داشته باشد که نشان دهد نرخ بهره به میزان قابل ملاحظه‌ای نوسان‌پذیرتر شده است.

ب. چارچوب زمانی که ارزیابی در آن انجام می‌شود. تحلیل حساسیت باید آثار تغییراتی که در آن دوره محتمل و معقول به نظر می‌رسد را تا زمانی که واحد تجاری این تغییرات را در آینده افشا می‌کند، که معمولاً دوره گزارشگری سالانه بعدی است، نشان دهد.

ب۲۰. طبق بند ۴۱، در صورتی که واحد تجاری از تحلیل حساسیت برای مدیریت آسیب‌پذیری از ریسکهای مالی استفاده کند، مجاز است از نوعی تحلیل حساسیت، مانند روش ارزش در معرض ریسک، که وابستگی متقابل بین متغیرهای ریسک را انعکاس می‌دهد، استفاده کند. این کار حتی در صورتی که روش مزبور تنها احتمال زیان را اندازه‌گیری نماید و احتمال سود را اندازه‌گیری نکند، کاربرد دارد. این واحد تجاری ممکن است به منظور تطابق با بند ۴۱(الف)، نوع مدل ارزش در معرض ریسک مورد استفاده (برای مثال، اینکه مدل مورد استفاده، وابسته به شبیه‌سازی مونت‌کارلو است یا خیر)، تشریح نحوه کاربرد مدل و مفروضات اصلی آن (مانند دوره نگهداری و سطح اطمینان) را افشا کند. همچنین واحدهای تجاری می‌توانند دوره تاریخی مشاهده و وزنهای اختصاص داده‌شده به مشاهدات آن دوره، تشریح نحوه برخورد با گزینه‌های انتخابی در محاسبات و نوع نوسانها و همبستگیهای مورد استفاده (یا به عنوان راهکار جایگزین، شبیه‌سازی توزیع احتمال مونت‌کارلو) را افشا کنند.

ب۲۱. واحد تجاری باید تحلیل حساسیت را برای کل فعالیتهای تجاری خود ارائه نماید، اما ممکن است انواع متفاوتی از تحلیل حساسیت را برای طبقات مختلف ابزارهای مالی ارائه کند.

ریسک نرخ بهره

ب۲۲. **ریسک نرخ بهره**، ناشی از ابزارهای مالی بهره‌دار شناسایی‌شده در صورت وضعیت مالی (مانند ابزارهای بدهی تحصیل‌شده یا منتشرشده) و برخی ابزارهای مالی شناسایی‌نشده در صورت وضعیت مالی (مانند برخی تعهدات وام)، می‌باشد.

ریسک واحد پول

ب۲۳. **ریسک واحد پول** (یا ریسک مبادله ارزی) ناشی از ابزارهای مالی است که برحسب ارز، یعنی واحد پولی غیر از واحد پول عملیاتی بیان می‌شوند. در این استاندارد، ریسک واحد پول، ناشی از ابزارهای مالی که اقلام غیرپولی هستند یا ابزارهای مالی که برحسب واحد پول عملیاتی بیان می‌شوند، نمی‌باشد.

ب۲۴. برای هر واحد پولی که واحد تجاری به میزان قابل ملاحظه‌ای در معرض ریسک آن قرار می‌گیرد، تحلیل حساسیت افشا می‌شود.

ریسک سایر قیمتها

ب۲۵. **ریسک سایر قیمتها**، به علت تغییر در مواردی مانند قیمتهای کالا یا قیمت حقوق مالکانه، در ارتباط با ابزارهای مالی ایجاد می‌شود. واحد تجاری به منظور انطباق با بند ۴۰، ممکن است اثر کاهش در شاخص بازار سهام، قیمت کالا یا متغیر دیگر ریسک را افشا کند. برای مثال، اگر واحد تجاری بابت ارزش باقیمانده داراییها تضمینهایی ارائه نماید که خود، ابزار مالی باشند، هرگونه افزایش یا کاهش در ارزش داراییهای تضمین‌شده افشا می‌شود.

ب۲۶. دو نمونه از ابزارهای مالی که منجر به ریسک قیمت ابزارهای مالکانه می‌شود، عبارتند از (الف) در اختیار داشتن ابزارهای مالکانه واحد تجاری دیگر و (ب) سرمایه‌گذاری در صندوقی که اقدام به نگهداری سرمایه‌گذاری در ابزارهای مالکانه می‌کند. مثالهای دیگر شامل پیمانهای آتی و اختیارهای خرید یا فروش تعداد مشخصی از یک نوع ابزار مالکانه و سواپهای وابسته به قیمت حقوق مالکانه است. ارزش منصفانه چنین ابزارهای مالی، تحت تأثیر تغییرات در قیمت بازار ابزارهای مالکانه پایه است.

ب۲۷. طبق بند ۴۰(الف)، حساسیت سود یا زیان دوره (که برای مثال، ناشی از ابزارهای اندازه‌گیری‌شده به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره است)، جدا از حساسیت سایر اقلام سود و زیان جامع (که برای مثال، ناشی از سرمایه‌گذاری در ابزارهای مالکانه‌ای است که تغییرات در ارزش منصفانه آنها در سایر اقلام سود و زیان جامع ارائه می‌شود) افشا می‌شود.

ب۲۸. ابزارهای مالی که واحد تجاری آنها را به عنوان ابزارهای مالکانه طبقه‌بندی می‌کند، تجدید اندازه‌گیری نمی‌شوند. سود یا زیان دوره و حقوق مالکانه، هیچ یک تحت تأثیر ریسک قیمت آن ابزارها قرار نمی‌گیرد. بر این اساس، نیازی به انجام تحلیل حساسیت نمی‌باشد.

قطع شناخت (بندهای ۴۲پ تا ۴۲ح)

مشارکت مستمر (بند ۴۲پ)

ب۲۹. برای مقاصد الزامات افشای مندرج در بندهای ۴۲ث تا ۴۲ح، ارزیابی مشارکت مستمر در دارایی مالی انتقال‌یافته، در سطح واحد گزارشگر صورت می‌گیرد. برای مثال، اگر واحد تجاری فرعی، دارایی مالی را که واحد تجاری اصلی مشارکت مستمر در آن دارد، به شخص ثالث غیروابسته انتقال دهد، واحد تجاری فرعی، مشارکت مستمر واحد تجاری اصلی را در ارزیابی اینکه مشارکت مستمر در دارایی انتقال‌یافته دارد یا خیر، در صورتهای مالی جداگانه یا منفرد خود مد نظر قرار نمی‌دهد (یعنی زمانی که واحد تجاری فرعی واحد گزارشگر باشد). با وجود این، واحد تجاری اصلی، مشارکت مستمر خود (یا مشارکت مستمر عضو دیگری از گروه) در دارایی مالی انتقال‌یافته توسط واحد تجاری فرعی را، برای تعیین اینکه در دارایی انتقال‌یافته، مشارکت مستمر دارد یا خیر، در صورتهای مالی تلفیقی مد نظر قرار می‌دهد (یعنی زمانی که واحد گزارشگر، گروه است).

ب۳۰. در صورتی که، به عنوان بخشی از انتقال، واحد تجاری هیچ‌گونه حقوق یا تعهدات قراردادی مرتبط با دارایی مالی انتقال‌یافته را حفظ نکند و هیچ‌گونه حقوق یا تعهدات قراردادی جدیدی در ارتباط با دارایی مالی انتقال‌یافته به دست نیاورد، واحد تجاری مشارکت مستمر در دارایی مالی انتقال‌یافته ندارد. در صورتی که واحد تجاری هیچ‌گونه منافعی در عملکرد آتی دارایی مالی انتقال‌یافته نداشته باشد و تحت هیچ شرایطی، در آینده مسئولیتی برای پرداخت در ارتباط با دارایی مالی انتقال‌یافته نداشته باشد، واحد تجاری مشارکت مستمر در دارایی مالی انتقال‌یافته ندارد. اصطلاح "پرداخت" در این متن، شامل جریانهای نقدی دارایی مالی انتقال‌یافته که واحد تجاری وصول می‌کند و ملزم است آن را به انتقال‌گیرنده پرداخت نماید، نمی‌باشد.

ب۳۰الف. هنگامی که واحد تجاری یک دارایی مالی را انتقال می‌دهد، ممکن است حق ارائه خدمت به آن دارایی مالی را در ازای دریافت کارمزدی که برای مثال در یک قرارداد خدماتی درج می‌شود، حفظ کند. واحد تجاری، قرارداد خدماتی را طبق رهنمود مندرج در بندهای ۴۲پ و ب۳۰ ارزیابی می‌کند تا تعیین نماید که برای مقاصد الزامات افشا، در نتیجه این قرارداد خدماتی مشارکت مستمر دارد یا خیر. برای مثال، در صورتی که کارمزد ارائه خدمت، وابسته به مبلغ یا زمانبندی جریانهای نقدی وصول‌شده از دارایی مالی انتقال یافته باشد، ارائه‌دهنده خدمت برای مقاصد الزامات افشا، مشارکت مستمر در دارایی مالی انتقال‌یافته خواهد داشت. همچنین، در صورتی که به دلیل عدم ایفای تعهد دارایی مالی انتقال‌یافته، کارمزد ثابت بطور کامل پرداخت نشود، ارائه‌دهنده خدمت، برای مقاصد الزامات افشا از مشارکت مستمر برخوردار است. در این مثالها، ارائه‌دهنده خدمت در عملکرد آتی دارایی مالی انتقال‌یافته، منافعی دارد. این ارزیابی، مستقل از این است که آیا انتظار می‌رود کارمزدی که قرار است دریافت شود، به میزان کافی ایفای خدمات را جبران کند یا خیر.

ب۳۱. مشارکت مستمر در دارایی مالی انتقال‌یافته، ممکن است ناشی از شرایط قراردادی مندرج در توافق انتقال یا توافق جداگانه با انتقال‌گیرنده یا شخص ثالثی که در ارتباط با انتقال ورود کرده است، باشد.

داراییهای مالی انتقال‌یافته‌ای که بطور کامل قطع شناخت نمی‌شوند (بند ۴۲ت)

ب۳۲. طبق بند ۴۲ت، در صورتی که تمام داراییهای مالی انتقال‌یافته یا قسمتی از آنها، حائز شرایط قطع شناخت نشوند، برخی موارد افشا الزامی می‌شود. این افشا، صرف‌نظر از زمان انتقال، در هر تاریخ گزارشگری که واحد تجاری همچنان به شناخت داراییهای مالی انتقال‌یافته ادامه می‌دهد، الزامی است.

انواع مشارکت مستمر (بندهای ۴۲ث تا ۴۲ح)

ب۳۳. طبق بندهای ۴۲ث تا ۴۲ح، افشاهای کمّی و کیفی برای هر نوع مشارکت مستمر در داراییهای مالی قطع شناخت‌شده، الزامی است. واحد تجاری باید مشارکت مستمر خود را در انواع مشارکتهایی تجمیع کند که بیانگر آسیب‌پذیری واحد تجاری از ریسکها باشد. برای مثال، ممکن است واحد تجاری مشارکت مستمر خود را بر اساس نوع ابزار مالی (برای مثال تضمینها یا اختیارهای خرید) یا بر اساس نوع انتقال (برای مثال فروش دریافتنی‌ها، تأمین مالی رهنی یا قرض دادن اوراق بهادار) تجمیع کند.

تجزیه و تحلیل سررسید جریانهای نقدی خروجی تنزیل‌نشده برای بازخرید داراییهای انتقال‌یافته (بند ۴۲ث(ث))

ب۳۴. طبق بند ۴۲ث(ث)، واحد تجاری باید تجزیه و تحلیل سررسید جریانهای نقدی خروجی تنزیل‌نشده به منظور بازخرید داراییهای مالی قطع شناخت‌شده یا سایر مبالغ قابل پرداخت به انتقال‌گیرنده در ارتباط با داراییهای مالی انتقال‌یافته را افشا کند و سررسیدهای قراردادی باقیمانده مربوط به مشارکت مستمر واحد تجاری را نشان دهد. این تجزیه و تحلیل، بین جریانهای نقدی که الزاماً باید پرداخت شود (مانند پیمانهای آتی)، جریانهای نقدی که ممکن است واحد تجاری ملزم به پرداخت شود (مانند اختیارهای فروش صادرشده) و جریانهای نقدی که ممکن است واحد تجاری پرداخت آنها را انتخاب نماید (مانند اختیارهای خرید خریداری‌شده)، تمایز قائل می‌شود.

ب۳۵. واحد تجاری برای تعیین تعداد مناسب بازه‌های زمانی به منظور تهیه تجزیه و تحلیل سررسید طبق بند ۴۲ث(ث) ، باید از قضاوت خود استفاده کند. برای مثال، ممکن است واحد تجاری بازه‌های زمانی زیر را مناسب تشخیص دهد:

الف. کمتر از یک ماه؛
ب. بین یک ماه تا سه ماه؛
پ. بین سه ماه تا شش ماه؛
ت. بین شش ماه تا یک سال؛
ث. بین یک سال تا سه سال؛
ج. بین سه سال تا پنج سال؛
چ. بیش از پنج سال.

ب۳۶. در صورتی که دامنه‌ای از سررسیدهای محتمل وجود داشته باشد، جریانهای نقدی بر مبنای نزدیکترین تاریخی که واحد تجاری ملزم یا مجاز به پرداخت است، در نظر گرفته می‌شود.

اطلاعات کیفی (بند ۴۲ ث(ج))

ب۳۷. اطلاعات کیفی که طبق بند ۴۲ث(ج) الزامی می‌شود، شرحی از داراییهای مالی قطع شناخت‌شده و ماهیت و هدف مشارکت مستمر حفظ‌شده پس از انتقال داراییها را شامل می‌شود. این اطلاعات، تشریح ریسکهایی از جمله موارد زیر است که واحد تجاری در معرض آن قرار می‌گیرد:

الف. تشریح نحوه مدیریت ریسک مرتبط با مشارکت مستمر در داراییهای مالی قطع شناخت‌شده.
ب. اینکه واحد تجاری ملزم به تحمل زیانها قبل از طرفهای مقابل است یا خیر، و رتبه‌بندی و مبلغ زیانهای تحمل‌شده توسط طرفهایی که منافع آنها در رتبه پایینتری نسبت به منافع واحد تجاری در دارایی قرار می‌گیرد (یعنی مشارکت مستمر آن در دارایی).
پ. تشریح هرگونه عامل مرتبط با تعهد به ارائه پشتیبانی مالی یا تعهد به بازخرید دارایی مالی انتقال‌یافته.

سود یا زیان قطع شناخت (بند ۴۲چ(الف))

ب۳۸. طبق بند ۴۲چ(الف)، واحد تجاری باید سود یا زیان قطع شناخت داراییهای مالی که واحد تجاری در آنها مشارکت مستمر دارد را افشا کند. در صورتی که سود یا زیان قطع شناخت، به دلیل تفاوت بین ارزش منصفانه اجزای دارایی شناسایی‌شده در گذشته (یعنی منافع در دارایی قطع شناخت‌شده و منافع حفظ‌شده توسط واحد تجاری) و ارزش منصفانه کل دارایی شناسایی‌شده در گذشته ایجاد شود، واحد تجاری باید این موضوع را افشا کند. در چنین شرایطی، واحد تجاری همچنین باید افشا کند که آیا اندازه‌گیری ارزش منصفانه طبق توصیف بند ۲۷الف، شامل داده‌های ورودی بااهمیت مبتنی بر داده‌های غیرقابل مشاهده در بازار می‌باشد یا خیر.

اطلاعات تکمیلی (بند ۴۲ج)

ب۳۹. افشاهای الزامی طبق بندهای ۴۲ت تا ۴۲چ، ممکن است برای دستیابی به اهداف افشا مندرج در بند ۴۲ب، کافی نباشد. در این‌گونه موارد، واحد تجاری باید هرگونه اطلاعات اضافی که برای دستیابی به اهداف افشا ضروری می‌باشد را افشا کند. واحد تجاری باید با توجه به شرایط خود تصمیم بگیرد که چه میزان اطلاعات اضافی برای تأمین نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان لازم است و تا چه میزان باید بر ابعاد مختلف اطلاعات اضافی تأکید کند. ایجاد توازن بین صورتهای مالی حاوی جزئیات بسیار زیاد که ممکن است به استفاده‌کنندگان صورتهای مالی کمک نکند و پنهان کردن اطلاعات در نتیجه تجمیع بیش از اندازه اطلاعات، ضروری است.

تهاتر داراییهای مالی و بدهیهای مالی (بندهای ۱۳الف تا ۱۳ج)

دامنه کاربرد (بند ۱۳الف)

ب۴۰. موارد افشای مندرج در بندهای ۱۳ب تا ۱۳ث، برای تمام ابزارهای مالی شناسایی‌شده که طبق بند۴۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ تهاتر می‌شوند، الزامی است. افزون بر این، در صورتی که ابزارهای مالی، مشمول توافق خالص‌سازی جامع قابل اعمال یا موافقت‌نامه مشابهی که ابزارها و معاملات مالی مشابه را دربرمی‌گیرد، باشند، صرف‌نظر از اینکه ابزارهای مالی طبق بند۴۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ تهاتر شوند یا خیر، آن ابزارهای مالی در دامنه الزامات افشای مندرج در بندهای ۱۳ب تا ۱۳ث قرار می‌گیرند.

ب۴۱. موافقت‌نامه‌های مشابه که در بندهای ۱۳الف و ب۴۰ به آنها اشاره شد، شامل موافقت‌نامه‌های پایاپای مشتقه، موافقت‌نامه‌های بازخرید جامع جهانی، موافقت‌نامه‌های جامع قرض دادن اوراق بهادار در سطح جهانی و هر گونه حقوق نسبت به وثیقه مالی است. ابزارها و معاملات مالی مشابه که در بند ب۴۰ به آنها اشاره شد شامل ابزارهای مشتقه، موافقت‌نامه‌های فروش و بازخرید، موافقت‌نامه‌های فروش و بازخرید معکوس، قرض گرفتن اوراق بهادار، و موافقت‌نامه‌های قرض دادن اوراق بهادار است. نمونه‌هایی از ابزارهای مالی که در دامنه کاربرد بند ۱۳الف قرار نمی‌گیرد، شامل وامها و سپرده‌های مشتریان در یک مؤسسه (مگر اینکه در صورت وضعیت مالی تهاتر شوند)، و ابزارهای مالی که تنها، موضوع موافقت‌نامه وثیقه هستند، می‌باشد.

افشای اطلاعات کیفی برای داراییهای مالی شناسایی‌شده و بدهیهای مالی شناسایی‌شده در دامنه کاربرد بند۱۳الف (بند ۱۳پ)

ب۴۲. ابزارهای مالی که طبق بند ۱۳پ افشا می‌شوند، ممکن است مشمول الزامات اندازه‌گیری متفاوتی باشند (برای مثال، مبلغ پرداختنی مربوط به یک موافقت‌نامه بازخرید ممکن است به بهای مستهلک شده اندازه‌گیری شود، در حالی که ابزار مشتقه به ارزش منصفانه اندازه‌گیری می‌شود). واحد تجاری باید ابزارها را به مبلغ شناسایی‌شده افشا کند و هرگونه تفاوت حاصل از اندازه‌گیری را در افشاهای مربوط توضیح دهد.

افشای مبالغ ناخالص داراییهای مالی شناسایی‌شده و بدهیهای مالی شناسایی‌شده در دامنه کاربرد بند ۱۳الف (بند ۱۳پ(الف))

ب۴۳. مبالغ مورد درخواست بند ۱۳پ(الف)، در ارتباط با ابزارهای مالی شناسایی‌شده‌ای است که طبق بند ۴۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ تهاتر می‌شوند. همچنین، مبالغ مورد درخواست بند۱۳پ(الف)، مربوط به ابزارهای مالی شناسایی‌شده‌ای است که، صرف‌نظر از احراز معیارهای تهاتر، مشمول توافق خالص‌سازی جامع قابل اعمال یا موافقت‌نامه‌های مشابه می‌باشند. با وجود این، افشاهای الزامی طبق بند ۱۳پ(الف) با مبالغ شناسایی‌شده در نتیجه موافقت‌نامه‌های وثیقه که معیارهای تهاتر مندرج در بند ۴۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ را احراز نمی‌کنند، ارتباطی ندارد. در مقابل، این مبالغ باید طبق بند ۱۳پ(ت) افشا شود.

افشای مبالغی که طبق معیارهای مندرج در بند ۴۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲، تهاتر می‌شوند (بند ۱۳پ(ب))

ب۴۴. طبق بند ۱۳پ(ب)، واحدهای تجاری باید مبالغ تهاترشده طبق بند ۴۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ را هنگام تعیین مبالغ خالص قابل ارائه در صورت وضعیت مالی، افشا کنند. مبالغ داراییهای مالی شناسایی‌شده و بدهیهای مالی شناسایی‌شده که طبق توافق یکسانی مشمول تهاتر هستند، هم جزء موارد افشای دارایی مالی و هم جزء موارد افشای بدهی مالی، افشا خواهند شد. با وجود این، مبالغ افشاشده (برای مثال، در یک جدول) محدود به مبالغی است که مشمول تهاتر می‌شوند. برای مثال، ممکن است واحد تجاری دارایی مشتقه شناسایی‌شده و بدهی مشتقه شناسایی‌شده‌ای داشته باشد که معیارهای تهاتر در بند ۴۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ را احراز می‌کنند. در صورتی که مبلغ ناخالص دارایی مشتقه بزرگتر از مبلغ ناخالص بدهی مشتقه باشد، جدول افشای دارایی مالی، شامل مبلغ کل دارایی مشتقه (طبق بند ۱۳پ(الف)) و مبلغ کل بدهی مشتقه (طبق بند ۱۳پ(ب)) خواهد بود. با وجود این، در حالی که جدول افشای بدهی مالی دربرگیرنده مبلغ کل بدهی مشتقه خواهد بود (طبق بند ۱۳پ(الف))، تنها مبلغی از دارایی مشتقه در این جدول نشان داده خواهد شد (طبق بند ۱۳پ(ب)) که با مبلغ بدهی مشتقه برابر باشد.

افشای مبالغ خالص ارائه‌شده در صورت وضعیت مالی (بند ۱۳پ(پ))

ب۴۵. در صورتی که واحد تجاری ابزارهایی داشته باشد که در دامنه کاربرد این موارد افشا (الزامی طبق بند ۱۳الف) قرار گیرند، اما معیارهای تهاتر طبق بند ۴۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ را احراز نکنند، مبالغی که طبق بند ۱۳پ(پ) باید توسط واحد تجاری افشا شود با مبالغی که واحد تجاری طبق بند ۱۳پ(الف) ملزم به افشای آن است، برابر می‌باشد.

ب۴۶. مبالغی که طبق بند ۱۳پ(پ) افشای آنها الزامی است، باید با مبالغ اقلام اصلی ارائه‌شده در صورت وضعیت مالی تطبیق داده شود. برای مثال، در صورتی که واحد تجاری تشخیص دهد تجمیع یا عدم تجمیع مبالغ اقلام اصلی یک صورت مالی، اطلاعات مربوط‌تری فراهم می‌کند، باید مبالغ تجمیعی یا تجمیع‌نشده افشاشده در بند ۱۳پ(پ) را با مبالغ اقلام اصلی ارائه‌شده در صورت وضعیت مالی، تطبیق دهد.

افشای مبالغ مشمول توافق خالص‌سازی جامع قابل اعمال یا توافق مشابه، که به طریقی دیگر در بند ۱۳پ(ب) منظور نمی‌شوند (بند ۱۳پ(ت))

ب۴۷. طبق بند ۱۳پ(ت)، واحدهای تجاری باید مبالغی را که مشمول توافق خالص‌سازی جامع قابل اعمال یا توافقی مشابه می‌باشند، اما به طریقی دیگر در بند ۱۳پ(ب) منظور نمی‌شوند، را افشا کنند. بند ۱۳پ(ت)(۱)، به مبالغ مربوط به ابزارهای مالی شناسایی‌شده‌ای اشاره می‌کند که تمام یا برخی از معیارهای تهاتر مندرج در بند ۴۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ را احراز نمی‌کنند (برای مثال، حقوق فعلی تهاتر که معیار تهاتر اشاره‌شده در بند ۴۲(ب) استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ را احراز نمی‌کند، یا حقوق مشروط تهاتر که تنها در صورت نکول، یا تنها در صورت عدم توانایی در بازپرداخت بدهیها یا ورشکستگی هر یک از طرفین، قابل اجرا و قابل اعمال است).

ب۴۸. بند ۱۳پ(ت)(۲)، به مبالغ مربوط به وثیقه مالی، شامل وثیقه نقدی دریافت‌شده و به رهن گذاشته‌شده، اشاره می‌کند. واحد تجاری باید ارزش منصفانه ابزارهای مالی که به عنوان وثیقه به رهن گذاشته شده‌اند یا دریافت شده‌اند را افشا کند. مبالغ افشاشده طبق بند ۱۳پ(ت)(۲)، باید با وثیقه واقعی دریافت‌شده یا به رهن گذاشته‌شده، و نه با پرداختنی‌ها یا دریافتنی‌های شناسایی‌شده برای برگشت یا دریافت این وثیقه، در ارتباط باشد.

محدودیتهای مربوط به مبالغ افشاشده در بند ۱۳پ(ت) (بند ۱۳ت)

ب۴۹. هنگام افشای مبالغ طبق بند ۱۳پ(ت)، واحد تجاری باید آثار وثیقه گذاشتن بیش از حد نیاز توسط ابزار مالی را در نظر بگیرد. برای این منظور، واحد تجاری باید در ابتدا مبالغ افشاشده طبق بند ۱۳پ(ت)(۱) را از مبلغ افشاشده طبق بند ۱۳پ(پ) کسر نماید. سپس، واحد تجاری باید مبالغ افشاشده طبق بند ۱۳پ(ت)(۲) را به مبلغ باقیمانده در بند ۱۳پ(پ) برای ابزارهای مالی مربوط محدود سازد. با وجود این، در صورتی که حقوق نسبت به وثیقه، از طریق ابزارهای مالی قابل اعمال باشد، چنین حقوقی می‌تواند در افشاهای ارائه‌شده طبق بند ۱۳ت منظور شود.

تشریح حقوق تهاتر مشمول توافقهای خالص‌سازی جامع قابل اعمال و توافقهای مشابه (بند ۱۳ث)

ب۵۰. واحد تجاری باید انواع حقوق تهاتر و توافقهای مشابه افشاشده طبق بند ۱۳پ(ت)، شامل ماهیت این حقوق، را توصیف کند. برای مثال، واحد تجاری باید حقوق مشروط خود را تشریح نماید. برای ابزارهای مشمول حقوق تهاتر که مشروط به رویداد آتی نیستند اما سایر معیارهای باقیمانده مندرج در بند ۴۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ را احراز نمی‌کنند، واحد تجاری باید دلیل (دلایل) عدم احراز آن معیارها را بیان کند. برای هر وثیقه مالی دریافت‌شده یا به رهن گذاشته‌شده، واحد تجاری باید شرایط موافقت‌نامه وثیقه را توصیف کند (برای مثال، زمانی که وثیقه محدود می‌شود).

افشا برحسب نوع ابزار مالی یا برحسب طرف مقابل

ب۵۱. افشاهای کمّی الزامی طبق بند ۱۳پ(الف) تا (ث)، می‌تواند برحسب نوع ابزار مالی یا معامله گروه‌بندی شود (برای مثال، ابزارهای مشتقه، موافقت‌نامه‌های بازخرید و بازخرید معکوس یا موافقت‌نامه‌های قرض گرفتن اوراق بهادار یا قرض دادن اوراق بهادار).

ب۵۲. به عنوان راهکار جایگزین، واحد تجاری می‌تواند افشاهای کمّی الزامی طبق بند ۱۳پ(الف) تا (پ) را برحسب نوع ابزار مالی، و افشاهای کمّی الزامی طبق بند ۱۳پ(پ) تا (ث) را برحسب طرف مقابل گروه‌بندی کند. در صورتی که واحد تجاری اطلاعات الزامی را برحسب طرف مقابل ارائه کند، ملزم به مشخص نمودن طرف مقابل برحسب نام نیست. اما، طبقه‌بندی طرفهای مقابل (طرف الف، طرف ب، طرف پ، غیره) برای حفظ قابلیت مقایسه در سالهای ارائه‌شده، باید در سالهای مختلف یکنواخت باشد. موارد افشای کیفی باید به گونه‌ای در نظر گرفته شود که بتوان اطلاعات بیشتری درباره انواع طرفهای مقابل ارائه داد. زمانی که افشای مبالغ مندرج در بند ۱۳پ(پ) تا (ث) بر حسب طرف مقابل ارائه می‌شود، مبالغی که به تنهایی نسبت به کل مبلغ طرف مقابل حائز اهمیت است، باید جداگانه افشا شود و مبالغ باقیمانده طرف مقابل که به تنهایی بااهمیت نمی‌باشد، باید به عنوان یک قلم اصلی با یکدیگر تجمیع شوند.

سایر

ب۵۳. افشای موارد خاصی که طبق بندهای ۱۳پ تا ۱۳ث الزامی است، حداقل الزامات هستند. برای دستیابی به هدف بند ۱۳ب، واحد تجاری با توجه به شرایط توافقهای خالص‌سازی جامع قابل اعمال و موافقت‌نامه‌های مربوط، شامل ماهیت حقوق تهاتر و آثار بالفعل یا بالقوه آنها بر وضعیت مالی واحد تجاری، ممکن است نیاز به تکمیل آنها با افشاهای بیشتر (کیفی) داشته باشد.